

XXXII. évfolyam

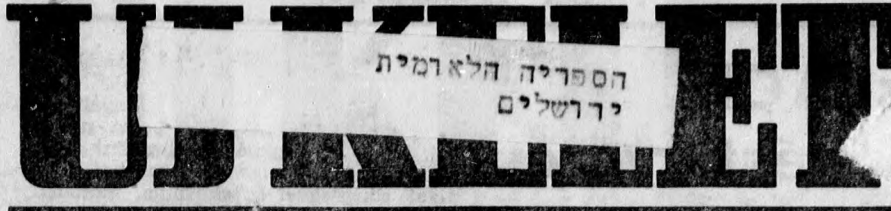
Főszerkesztő: Dr. MARTON ERNŐ

A szerkesztésért és kiadásért felelős: SCHÖN DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

TEL-AVIV, SCHLESINGER-U. 9

Telefon: 29 - 98

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

Rhodosban megállapodtak a latruni, hebroni és délnegevi fegyverszüneti határookban

Az angol minisztertanács foglalkozott Transzjordánia állítólagos segélykérésével
Megtörtént a hadifogolycsere Izrael és Libanon között

Rhodos, (—). Egyhetes szünetelés után csütörtökön megújultak Rhodosban a fegyverszüneti tárgyalások Izrael és Transzjordánia között, miután a Tel-Avivba, illetve Ammanba utazott delegátusok kormányaik újabb utasításával visszatértek a szigetre. A két küldöttség csütörtöki ülésével kapcsolatban kiadott UNO-közlemény szerint a két delegáció közötti megbeszélések igen jelentős haladást értek el. A tárgyalóbizottságoknak sikerült megegyezésre jutniuk mindazokban a pontokban, amelyek tekintetében a fegyverszüneti vonalak megállapítása körül eddig nézeteltérések álltak fenn. A megállapodás Hebron és Latrun körüli valamint a Holt-tenger és az Akabai-öböl közti frontszakaszokra vonatkozik.

A tárgyalások szünetelése alatt is folytak megbeszélések a két küldöttség tagjai között, barátságos légkörben. Reuven Silóach, a zsidó tárgyalóbizottság vezetője szerint azonban ezek a megbeszélések sohasem érintették a tárgyalás alatt álló kérdéseket. Silóach azt is mondta, hogy megegyezésre szerint most már nem várható nagyobb nehézségek a további tárgyalások során.

Moshe Dajjan alezredes, a zsidó küldöttség helyettes vezetője, aki még Tel-Avivban maradt a kormányval és a katonai vezetékkel megkezdett tanácskozások folytatására, valószínűleg pénteken érkezik vissza Rhodosba.

A jövő héten alairják az egyezményt?

Angol hírforrások szerint a zsidó delegáció körében derült ki, hogy a helyzetet és a további tárgyalásokat tisztán formalitásoknak tekintik, sőt, azt hiszik, hogy a jövő hét elején a fegyverszüneti egyezmény aláírására kerülhet sor. Ugyanezek az angol források úgy tudják, hogy a tárgyalások központjában jelenleg az iraki csapatok által elfoglalt arab háromszög területének kérdése áll. A zsidó delegáció egyik tagja, aki most érkezett vissza Izraelből, azt mondta az újságíróknak, hogy az irákiak még mindig megszállva tartják a középfrontszakaszt és semmi jele sincs annak, hogy ki akarnának onnan vonulni, Rhodosban azt hiszik, — folytatják az angol jelentések, — hogy a megegyezéshez vezető legegyszerűbb, sőt egyetlen út az lenne, ha Izrael és Irák között tárgyalás indulna meg — nem feltétlenül az UNO védnöksége alatt — a demarkációs vonalak megállapítására. Tekintettel arra, hogy az arab háromszög nincs benne a felosztási tervben Izraelnek odaltélt területben, bizonyos köröknek az a véleménye, hogy az ügy elsősorban az irákiak és az esetleg utánuk következő hatalomnak — valószínűleg Transzjordániának — az érdeke.

Umm-Rasras kiürítését akarja Anglia?

London, (STA). Mai vezércikkében a Spectator arra tesz célzást, hogy Anglia ráveszi majd Transzjordániát, ne írja alá a fegyverszüneti egyezményt, amíg a zsidó csapatok nem vonulnak ki Umm-Rasrasból. A lap egyébként rossznéven veszi, hogy Izrael passzát emelt Lake-Successben Anglia ellen és azt bizonygatja, hogy a zsidó hadseregnek az Ejlát-öbölbe történt bevonulása nyilván fenyegeti Transzjordánia területi épségét. Ha Transzjordánia — folytatja fejtegetését a Spectator — úgy fogja látni, hogy ve-

szélyben van, bizonyára nem fogja aláírni a fegyverszüneti egyezményt, viszont, ha Izraelnek nincsenek vele szemben fenyegető szándékai, terveinek tisztaságát bebizonyíthatja azzal, hogy visszavonja csapatait Umm-Rasrasból.

Ezzel szemben a Tribune című lap annak a reményének ad kifejezést, hogy az angol kormány nem fog engedni a harcra váró angol generálisok követeléseinek. A lap szerint az a kifogás, hogy Izrael megsértette, vagy meg akarta sérteni Transzjordánia határait, csak átlát szó ürügy.

A csütörtök reggeli Daily Graphic jelentésével kapcsolatban, amely szerint angol katonai egységek már megkezdtek a járőrszolgálatot Transzjordánia és Izrael határán, a külügyminisztérium szóvivője jelentette, hogy nincs tudomása ilyen katonai tevékenységről.

London, (STA). A dr. Bunche által a Biztonsági Tanácshoz intézett jelentés sel kapcsolatban, amelyben Angliát is azzal vádolja, hogy Akaba környékén megszegte a fegyvernagyvást az odairányított csapatok küldésével, valamint a csapatok megerősítésével, a Manchester Guardian behatóan foglalkozik azzal a hatással, amelyet ez a jelentés angol körökben tett. A lap szerint Londonban az a felfogás, hogy a zsidó állam ebben az ügyben bejelentett tiltakozása abból a szándékból fakad, hogy gyengítse Transzjordánia alkudozási pozícióját a rhodosi tárgyalásokban, minthogy ezt a pozíciót éppen az angol csapatoknak Transzjordánia területén való tartózkodása erősítette meg. „Lehetséges, — állapítja meg a Manchester Guardian, — hogy a zsidó államnak valóban ez a szándéka, de nem lehet dr. Bunche-nak ilyen szándékot tulajdonítani és noha az ebben a vonatkozásban történő tiltakozás aligha lehet hatással, ha Izrael részéről jön, Angliának mégis komolyan kell vennie az UNO-követítő részéről jött vádemelést.”

Az angol minisztertanács ülése

London, (—). Az angol kormány a csütörtöki minisztertanácson foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy engedélyezze-e az angol csapatok járőrszolgálatát a Transzjordánia és Izrael közötti határon. Ennek ellenére, hogy Ammanban megcélolták, hogy Transzjordánia részéről ilyen kérést intéztek volna Angliához, az angol kormány továbbra is fenntartja, hogy Transzjordánia segítséget kért a Holt-tenger és az Akabai-öböl közti határszakasz védelmére.

Ez a minisztertanács volt egyébként az utolsó, amelyen Bevin külügyminiszter Amerikába való elutazása előtt résztvett. A kormány ülése után Bevin megbeszélést folytatott Lewis Douglas amerikai, valamint René Massigli francia nagykövettel. Délután a külügyminiszter felszálalt a Queen Mary fedélzetére, amelyen pénteken indul Amerikába, hogy résztvegyen az Atlanti-paktum aláírásában.

Lake-Success, (STA). Az iraki kormány és az arab liga felhívással fordult az UNO-hoz, hogy indítson vizsgálatot a zsidó hadsereg ténykedésével kapcsolatban, amelyekben a panaszosok a fegyvernyugvás megsértését látják. Azzam pasa, a liga főtitkára azt állítja például, „megbízható forrásra” való hivatkozással, hogy a zsidó csapatok üldözik a Falujában visszamaradt arab lakosságot, elkozzák a vagyonát, „egyrészt megölik a többiek pedig arra kényszerítik, hogy hagyják el a házaikat.”

A ramallahi rádió szerint Trygve Lie, az UNO főtitkára már utasította is dr. Bunche követőt, hogy kezdje meg a vizsgálatot az arab liga és a legfőbb arab tanács beadványára a kapcsolatban „azokról a kegyetlenkedésekről, amelyeket a zsidók Falujában elkövettek azután, hogy az egyiptomiak kiűrtették a területet.”

A Libanonnal létrejött fegyverszüneti egyezmény végrehajtása megkezdődött. Tegnap a zsidó csapatok kiűrtették azt a kilenc libanoni falut, amelyet a hadjáratok alatt elfoglaltak és a semlegesített határvonalat megtisztították az aknamezőktől.

Feloszlott a Magyar Cionista Szövetség

Budapest, (STA). A Magyar Cionista Szövetség bejelentette valamennyi tagozatának feloszlását. Az erről szóló közlemény így hangzik: „A zsidó állam létesülésevel megvalósultak a Magyar Cionista Szövetség főcélkitűzései és miután rendes diplomáciai kapcsolatok jöttek létre Izrael és Magyarország között, a Szövet-

ség vezetősége elhatározta, hogy minden tevékenységét Magyarországon megszünteti.”

A zsidó távirati iroda közlése szerint a határozatot tegnap a Szochnut képviselője a magyar miniszterelnök tudomására hozta. —

Hosszabb szabadságot kapnak tanulmányaik befejezésére az 1931-es születésű katonák

Az 1931-ben született ifjak katonai ki képzésre való behívása annakidején nagy izgalmat keltett a szülők körében, mert ezzel az intézkedéssel a legtöbb 17 éves iskoláztatása, illetve tanulmányainak befejezése lehetetlenné vált. A szülők országosan meg is szervezkedtek és Tel-Avivban állandó tanácsot létesítettek, amely a vezérkarral, a hadügyminisztériummal és az iskolai hatóságokkal tárgyalta egyrészt az 1931-es születésűek további tanulmányainak biztosításáról, másrészt pedig arról, hogy ezeket az ifjakat ne osszák be harcra szóló szolgálatra. Mindkét kérdésben végül is Ben-Gurion miniszterelnök mondta ki a végső szót, aki

biztosította a szülőket arról, hogy a 17 éveseket csakis frontmögötti szolgálatra fogják beosztani, ugyanakkor pedig megígérte, hogy az ifjak lehetőségét fognak kapni tanulmányaik folytatására, illetve befejezésére is.

A kormány hivatalos sajtóirodája most közli, hogy az 1931-ben született tanulók akiket 1948-ban katonai kiképzésre mozgósítottak, tartós szabadságot fognak kapni tanulmányaik befejezésére és az érettségi bizonyítvány megszerzésére. A hátralevő vizsgák után ezeknek az ifjaknak a katonai helyzete azonos lesz a többi 17 éves ifjakéval, akik nem iskolai tanulók.

A nyugati államok közös hadgyakorlatokat tartanak a nyáron

Dánia csatlakozik az Atlanti-paktumhoz

London, (—). A brüsszeli egyezményben résztvevő öt nyugati állam védelmi tanácsa tegnap ülést tartott Montgomery marsall elnöklétével. Katonai körökben a legnagyobb titoktartással kezelik az ülés anyagát. Londonban azt hiszik, hogy a védelmi tanács a nyugateurópai fegyverkezés, hadseregszervezés és hadianyagellátás összeegyeztetési tervéről tárgyalt. Azonkívül pedig terveket készített elő nagyarányú légi és tengerészeti kombinált hadgyakorlatokról, amelyeket a nyugati szövetség tagállamai a nyár elején készülnék megtartani. Beavatott körök úgy tudják, hogy ezeket a hadgyakorlatokat az Északi-tengeren és a La-Manche-csatornában fogják megtartani és

hadászati céljuk egy Anglia déli partjait ellen irányuló partaszállási kísérlet lesz. Április 7-ikén egyébként a brüsszeli egyezmény tagállamainak hadügyminiszterei ülnek össze Hágában annak a jelentésnek a letárgyalására, amelyet a nyugati védelmi tanács most készít el Londonban.

Koppenhága, (—). A dán parlament csütörtökön meghallgatta Rasmussen külügyminiszter beszámolóját amerikai és londoni tárgyalásairól, amelyek eredményeképpen a kormány javaslatot nyújtott be arról, hogy Dánia csatlakozzék az Atlanti paktumhoz. Hosszú és heves vita után a dán képviselőház 119 szóval 39 ellenében megszavazta a kormány javaslatát.

MARSHALL és ACHESON az európai utazítás tervezői

Irták: Irta: Frigyes

Amikor George Marshall, az Egyesült Államok külügyminisztere 1947 június 5-én a Harvard-egyetem szószerűre lépett, hogy a gazdasági és társadalmi egyensúlyban megingott Európáról előadást tartson, senki sem sejtette, hogy világtörténelmi eseménynek lesz a föltámasztása. Ez a beszéd volt az Európai Újjáéledési Terv világhozatalának bölcsője és habár a születés időközben nyugalomba vonult, nevéhez fűződik a híres hajtás keresztapasága.

„Giv him a chance”

Ha Nyugat és Kelet harcában a szenvedélyek lángja az ideológiai síkról átszappan a gyakorlati életre, két konkrét tényező szolgálhatja érvelések alapját. Az egyik a két világ érdekszféráját szűkítő határrezek struktúrája, — a berlini övezet, Görögország és Indonézia problémája, — a másik a Marshall-terv mögött húzódozó szándékok értelmezése. Míg a keleti országok utóbbiban kizárólag amerikai világhatalmi imperialista törekvések eszközeit látják, amely az eladósodás révén előálló függő helyzet állandósítására hivatott, addig Amerika a kedvezményezett országok egészségtelen vérképezek megjavítására irányuló, önzetlen intencióra hivatkozik, amelyek az előnyhajtás gondolatát eleve kizárják. Szerinte a népek közötti közeledés légüres térben mozgó fikció marad mindaddig, amíg a háborút követő gazdasági és szociális nyomort nem váltja fel az erkölcsi megújodást és anyagi jólétet egyaránt biztosító termelés.

Az öt évre szabott Marshall-terv nem alkálható sem a jóbékonyaság, sem a rablóhadjárati címkeje. A történelemben egyedülálló segélynyújtás az amerikai sportszellel jellegzetes „give him a chance” (add meg neki az alkalmat) — készségének és a State Departmentben uralkodó célszerűségi és biztonságelmélet kölcsönhatásának köszönheti a létét. Az igazság az, hogy az anyagi és természetbeni segítséget adagoló terv egyforma mértékben gazdasági és politikai megmondások eredője.

A közelmúltban megkötött nyugati és észak-európai védelmi paktumokat a Marshall-terv gazdasági és eszmei kötőanyaga ötvözte össze.

Brandeis főbíró titkára

Valószínűnek látszik, hogy a néhány hónap előtt nyugalomba vonult 68 éves Marshall felváltó 55 éves Dean Acheson elődje irányelveit változatlan következetéssel folytatni fogja. Achesont, egy anglikán püspök fiát, azon a Harvard-egyetemen avatták a jogtudományok tudorává, amelynek szószerűéről hivatalbéli elődje Európa megmentésének tervét enunciatla, a fiatal jogásznak két zsidó vezéregyéniség volt a tanítómestere: Felix Frankfurter, a demokrata párt haladó irányt sugalmazó reformátora és Louis Brandeis főbíró, a halhatatlan emlékücionista vezér, akinek titkárává szegődött és aki — saját bevallása szerint — döntő kihatással volt egyénisége és gondolatvilága formálásában.

Amikor Roosevelt elnöké választották, Acheson, a Little Frankfurters-nek gunyolt kör korifeusa, a New Deal érdekében kifejtett munkássága elismerésül pénzügyi államtitkár lett. Ezuttal is egy zsidó nyult az életébe. Morgenthau-nak hívták, akinek a kötött gazdálkodással kapcsolatos elméletét hibáztatta és miután nem volt hajlandó a szabadelvűség szentségébe vetett hitét revideálni, másfél év múlva lemondott.

A háború kitöréséig az egyik legtekintélyesebb ügyvéd-cég társtulajdonosa, anélkül, hogy Rooseveltől eltávolodott volna. Aztán újra beleszavardik a közéletbe és az utóbbi kilenc év amerikai külpolitikájának egyik legbefolyásosabb egyéniségévé lép elő. Az ő nevéhez fűződik az úgynevezett „Destroyer Deal”, amely 50, félig kismustrált amerikai torpedóromboló átengedése fejében Neufundlandtól Jamajkáiig húzódozó brit felségjogi támaszpontoknak 99 évre szóló bérbeadásból állt, ugyszintén a Land-and-Lease-hadianyagszállítási szerződés, az UNO-alapokmány és az UNRRA-státus előmunkálatai és formaböntése.

Acheson világbéke-derültatása 1946 óta kéket kapott. Az események meggyőzték arról, hogy Wilkie „One World”-ja délbáb, amely az UNO Biztonsági Tanácsában a békéltető viszályrendezések esélyeit szinte illuzóriussá teszi. A szovjetnek

az atomenergia kérdésében elfoglalt állás pontja meggyőzte arról, hogy a világ két, egymástól homlokegyenest eltérő részre bomlott. Kiábrándulása éles nyilatkozatban csengett ki, amely az 1947 márciusában tartott eredménytelen moszkvai külügyminiszteri értekezlet hangulatát is beárnyékolta. Válaszkép erre a sikertelen kísérletre, ugyanazon év áprilisában, a Görög- és Törökországnak megszavazott, félreérthetetlenül oroszellenes segélynyújtás közzététele alkalmából Acheson Clevelandban beszédet tartott, amelyben Nyugat-európa és Keletázsia megsegítésének stratégiai szükségességét domborította ki. Kiemelte, hogy csak a szőbanforgó állam csoportok megizmosodása gátolhatja meg a szovjetrendszer terjeszkedését. Amikor Truman néhány nappal a szenzáció erejével ható beszéd után Achesont felmentette külügyi államtitkári posztjáról, az a látszat hatalmasodott el, mintha a hivatalos Amerika disztancirozta volna magát szővivője merev álláspontjától. A visszavonulás tulajdonképpen oka az volt, hogy Acheson — átmenetileg megcsömörlött a közgyekekől és lényegesen jobban jővedelmező ügyvédi pályájához, valamint háromgyermekes családjához vágódott vissza. Emellett közrejátszhatott az is, hogy függetlenségéhez szokott egyéniségét valószínűleg feszélyezte a Byrnes utódjául januárban külügyminiszterré kinevezett Marshall által diktált katonai feye-

lem bevezetése, bármennyire helyeselte is feljebbvalója politikai koncepcióját.

Pontosan két év múlva foglalta el Marshall helyét. Majdnem példa nélkül áll, hogy két egymással ellentétes vérmérsékletű embernek szinte azonos politikai elképzelései lettek volna. Marshall a világ leggépesített hadseregének volt vezérkari főnöke, szőfukar, zárkozott, izig-vepig stratégia maradt 24 hónapos „polgári” posztján is, míg Acheson közvetlen, ruganyos, élénk és józan pártember, aki szabadelvű gazdasági és szociális világnézetét összhangba hozza a sokréti politikai szükségesség időszerű követelményeivel.

Még nem ismeretes, hogy a Földközi-tenger partvidéke mentén elterülő országok többibben hangoztatott megsegítésének problémája mikor, milyen formában és feltételek mellett kerül napirendre.

Erthető, hogy az Izrael is magában foglaló közkeletű országok közvéleményét a Marshall-terv élénken foglalkoztatja. A dollárinjekció vérepszűdo adagolásának kísértése pro és kontra állásfoglalásokat termelt ki és természetes, hogy ez a probléma a mi politikai pártjaink vitaanyagát is képezi. A legkonkrétebb formában a Mapam nyult a témához, amikor a kormánykoalícióba való belépését — többek között — az esetleg felajánlásra kerülő Marshall-terv-szerű gazdasági megsegítés visszautasításához kötötte. Ben-Gurion nem adott, nem is adhatott választ. Kétségtelen, hogy a súlyos véraldozattal kivívott önállóságunknak pillérét állami szuverenitásunk, függetlenségünk és semlegességünk képezi és hogy ennek az elvnek minden kormány maradéktalanul alá is kell, hogy vesse magát, ha polgárai bizalmát meg akarja tartani.

FIGYELEM!

Vasárnap, 27-én megnyíló Jaffai Kölcsonkönyvtárból több mint ezer kötet legújabb és legjobb magyar könyveket olvashatja előnyös fizetési feltételekkel. Ugyanott mindenféle papírt, írószert, rövid- és játékarút a legolcsóbban vehet. A fent említett könyvek a Petach-Tikval magyar kölcsonkönyvtárból (Montefiore 18) is megkaphatók. Jöjjen és győződjön meg személyesen.

„ALIA” KÖLCSONKÖNYVTÁR

Jaffa, Rch. Hámászgéd 60-61. A Busztrusz utcai órától első utca jobbra, az arab templommal szemben.

Leszerelés után a katonáknak csak 20 százaléka akar visszatérni régi munkahelyére

A hadsereg körkérdése a katonák háború utáni terveiről

A hadsereg közvéleménykutató intézete körkérdést rendezett „a katonák háború utáni terveiről” kapcsolatban. A kérdést 600 katonának adták fel, akik származási helyük, társadalmi állásuk, koruk, képzett segük, családi állapotuk és más körülmények folytán az izraeli hadsereg miniatür másának tekinthetők.

A válaszokból kiderül, hogy a hadsereg tagjainak csupán 20 százaléka akar határozott formában előző munkahelyére visszatérni. További 40 százalék hajlandó visszatérni előző munkahelyére, de nem egészen biztosan a dologban. Tíz százalék bizonytalan választ adott, míg további 30 százalék határozottan állította, hogy nem akar visszatérni előző munkahelyére.

Az első csoporthoz, amely minden körülmények között vissza akar térni előző munkahelyére, elsősorban az ország szűlőttei tartoznak, továbbá olyanok, akik több, mint 10 éve vannak az országban, vagyis azok, akik többé-kevésbé be van-

nak gyökerezve az izraeli gazdasági életbe. A családok katonák több hajlandóságot mutatnak az előző munkahelyre való visszatéréshez, mint a nőtlenek.

Azok közül, akik feltétlenül vissza akarnak térni előző munkahelyükre, 12 százalékban vannak nőtlenek, 17 százalék nős és kicsalados, 23 százalék nagycsalados. A katonák szakképzettsége döntő módon befolyásolja egy háború utáni terveit, mint az önbizalmát. Például: minden tanítónak van terve. A munkások közül csak 51 százalékuknak van terve. Ennek alapján kiderül, hogy az a törvény, amely a katonák munkajogait hivatott biztosítani, a leszerelt katonáknak csupán 20 százalékát érinti, esetleg azonban kihatással lesz arra a 40 százalékra is, amelyik e pillanatban még habozik. Semmi kétség sem fér hozzá, hogy a törvény megkönnyíti a családapák helyzetét, habár — ahogy az egyik katoná mondotta —, ha erőszakot kell alkalmazni a munkaadóval szemben a munkahely miatt, nincs sok áldás rajta.

A munkások és alkalmazottak szerint a hivatalos árinдекс nem fejezi ki a tényleges drágaságot

Követelik a drágasági indexnek 47 ponttal való korrigálását

A kormány statisztikai hivatala által az áralakulásokról tegnap közzétett index számok nagy kiábrándulást okoztak a munkások és alkalmazottak körében. Mint ismeretes, ezek a körök hetek és hónapok óta sürgették a drágasági index közlését, amelynek hiánya nem kis mértékben járult hozzá munkálatok és munkások közötti viszony kiéleződéséhez és az új kollektív szerződési és bérmozgalmak elmergesedéséhez. Hivatalos árinдекс nélkül ugyanis nem volt megbízható alap sem a munkások béremelési követeléseinek alátámasztására, sem pedig a munkaadók által felhozott ellenérveknek. ... Most azonban, hogy a kormány statisztikai hivatala közzétette az 1948 decemberére és 1949 januárjára szóló árinдексet, amely szerint ebben a két hónapban a megélhetés mindössze 4 százalékkal drágult, a munkások körében tapasztalható

elégületlenség csak fokozódott. A munkások azt állítják, hogy ezek az indexszámok az angolok idejében politikai és gazdasági céllal közzétett áralakulási statisztikának a folytatását képezik és egyáltalán nem felelnek meg a tényleges árvizonyoknak. A bírálatt szerint a közzétett indexszámok nemcsak, hogy nem veszik figyelembe az élt tényleges megdrágulását, hanem alkalmasak arra, hogy

L. WEISZMAN & LAZAR KÖPF

kárpitos mesterek

Vállalnak mindenféle butorkárpitosást a legfinomabb kivitelezésben.

Tel-Aviv, Rehov Mizrahi B. 52.

Uj butorüzlet Jaffán!

MERKAZ HAREHITIM BUTOR KÖZPONT

Jaffa, Bosztrusz utca, 322. számú üzlet

(szemben a Szochnuttal, v. Arab Bank)

Komplett, elegáns szobák, 2—3—4 ajtós szekrények és búffék, ágyak (gyermekágyak is), vasgályak, jégsekretyek, konyhabutor, hajlított és összerakható butor, székek, asztalok. Nagy választék, saját műhelyben készült butorok. Elsőrendű kivitel. Látogassa meg üzletünket és győződjön meg olcsó árainkról. Magyarnyelvű kiszolgálás

esetleg bérleszállítási törekvéseket keltsenek a munkaadók körében. Erre való tekintettel a munkások azt követelik, hogy a drágulás kiszámítási alapjául ne az 1939-beli árakat vegyék alapul, amikor gazdasági válság volt és így az árak nem voltak normálisak, hanem olyan időponttól kezdjék számítani a drágulást, amikor az árak stabilak voltak hosszú időn keresztül. Ezen az alapon munkások körében azt követelik, hogy az árinдекс pontokban kifejezett szinonálát 47 ponttal emeljék, mert csak akkor fogja a mal tényleges árvizonyokat többé-kevésbé ki fejezésre juttatni.

Minden jel szerint az árinдекс körül idén éles és szővő harc fog kialakulni, amelynek gazdasági és szociális következményei beláthatatlanok. Mert ha a kormány magáévá teszi a munkások köré követelést, az ezzel járó bérrevizió nem lesz minden zökkenés nélkül keresztülvihető, másfelől pedig a bérek további emelése minden bizonyval az árak további emelkedését fogja maga után vonni, ami a drágasági index újabb emelkedéséhez és megint csak újabb bérmozgalmakhoz fog vezetni.

RÁDIÓ

Rövidhullám 43.99 méter (6820 kilocycle), középhullám 460.3 méter (651.63 kilocycle)

Péntek:

6:50: torna, 7: hírek, 7:15: zene, 11:30: a hadsereg kórházmsóra, 13: hírek, 14: angol hírek, 16:30: szombat fogadásának műsora, hanglemezekkel, 17:15: szombati dalok Moshe Lustig átdolgozásában, Efraim di-Zahav és a stúdió zenekarának előadásában, 17:30: ifjúsági adás, 18: hírek, 18:15: modern zene (William Schuman: Concerto zongorára és zenekarra), 19:30: Tanach-részletek, 20: a hadsereg hírei és műsora, 20:30: péntekesti hangverseny (az izraeli zeneszerzők egyesületének tagjai által megzenésített szővegek ből: S. Salom — A. Daus; A mezei örök, Rachel — A. Daus; Ünnepe, Bialik, — Gorochoy; Az Eufrát és a Tigris között, L. Goldberg — Pugacsov; Az utolsó csillag, J. D. Kammsohn — Pugacsov; Szent Jánosbogar, valamint a kíséretet ellátó Aviaszaf Bernstein saját szerzeményű zongoraballadájának előadása, továbbá Jiszráel Brandman hegedűre és zongorára írt szonátája Moshe Parness és Moshe Lustig előadásában és Aviaszaf Bernstein „Izraeli képek” című kompozíciójának előadása a szerző által), 21:45: jiddisnyelvű adás a galut részére, 22: angol hírek, 22:15: héber hírek.

Szombat:

8: zene, 8:15: hírek, 11:30: a hadsereg kórházmsóra, 13: hírek, 14: angol hírek, 17: a cseh zene történelmi bemutatásának második része, a középkortól Smetanáig, 18: hírek, 18:30: énekkari lemezek, 18:45—19:30: különféle előadások, 19:45: Tanach-részletek, 20: hírek, 20:10: sporthírek, 20:15: a hadsereg hírei és műsora, 20:45: mlavé malka műsora Benjamin Ungár énekzsámaival, 21:15: tánclemezek, 21:45: jiddisnyelvű adás a galut részére, 22: angol hírek, 22:15: héber hírek, 22:30: tánclemezek.

Dr. MAGNES a nemzet „élő lelkiismerete”

Irta: Dr. PFEFFERMANN E.,
a jeruzsálemi nemzeti könyvtár igazgatója

Ha a fogalmak, amelyet e szavakkal, a „nemzet élő lelkiismerete” fejezünk ki, van még konkrét tartalma, akkor tulszán nélkül állíthatjuk, hogy dr. Juda L. Magnes, a Héber Egyetem néhány hónappal ezelőtt elhunyt elnöke lesz az, aki Achad Háám mellett, ezzel a jelzővel fog a zsidó történelemben bevonulni.

A hamis próféták által megrészegített tömeg szidalma és átka kíséri az igaz prófétát göröngyös útján. De míg a hamis próféták a nevet sem őrítik meg az utókor, addig az igaz próféták tanai még ma, évezredek után sem vesztek el aktualitásukat.

Dr. Magnes pályafutását 1906-ban, mint New-York egyik előkelő templomának rabbija kezdte. 1910-ben megvált állásától. Ő tudnillik papi hivatását komolyan vette. Komolyan vette a próféták tanítását Izrael visszatéréséről a Szent Földre és a népek testvériségéről; komolyan vette a próféták erkölcsi tanát, amely nem ismeri a kettős morál fogalmát.

Azóta egész élete egyetlen nagy példaadás volt népének. Nem fedezett fel új tanokat, hisz ugyonizmus, mint pacifizmus a próféták tanából fakadt. De új és szokatlan volt az a megalkuvást nem ismerő kitartás, mellyel tanait saját életében megvalósította.

Itt közlünk egy pár részletet beszédeiből, amelyek minden leírásnál hűbben tükrözik vissza dr. Magnes erkölcsi nagyságát és élesen látó megállapításainak az igazságát.

1919. május. 31-ikén. a „Poale-Zion” nagygyűlésén New-Yorkban mondotta: „A haladó szellemű zsidó munkásság feladata lesz az arab és zsidó munkások között egy demokratikus alapokon nyugvó szövetséget teremteni. Sok cionista van, aki meglepészik szép deklarációkkal. A zsidó munkásságnak kell utat törnie a program megvalósításához. A zsidó munkásságnak kell vállalnia azt a történelmi feladatot, hogy a vallás, nacionalizmus és szocializmus között látszólag fennforgó ellentéteket kiküszöbölje és azokat egy magasabb szintézisben egyesítse.”

1917. május 17-ikén az „Entente” imperializmusa ellen szólal fel New-Yorkban: „Csak egy út vezet a célhoz (a békehez): az emberi munka az egész emberiség szükségleteinek kielégítését kell szolgálja és nem egyének nyereségének növelését. Az emberek és népek egymás közötti viszonyát csakis az emberi élet szentségének elvei szerint kell rendezni”. Az amerikai kormány külpolitikáját támadva ezeket mondja: „Félté nagyon, hogy későn fognak észbekapni. Akkor fogják majd a versailles-i békét, amely új irredenta mozgalmakat és új gazdasági rabszolgaságot teremtett, revidálni, ha késő lesz. Akkor gondolkodnak majd a flották, tengeralattjárók és repülőgépek versenypítésének a korlátozására, ha késő lesz.”

1919. május 25-ikén New-Yorkban, egy nagy népgyűlésen Amerikának a fehér terrorizmust támogató politikája ellen kel szikra. „A szövetséges kormányok nem annyira a bolsevista fegyvertől félnék, mint inkább a Szovjet eszméjének a hatalmatól, amely egy jobb társadalmi rend eljövételét jelenti. Nincs különbség a német junkerek és a szövetségesek junkerei között. Egyformán ellenzik a koloniális rabszolgaság megszüntetését; egyformán harcolnak a javak közös termelése ellen mindenki javára, az igazság uralma ellen, a gondolat és lélek szabadsága ellen.”

1920. február 20-án „The Old America and the New” címen tartott előadásában az amerikai demokrácia kinövését ostorozza kíméletlenül. „En a vérontás ellen vagyok. Hiszek az emberi élet szentségében, amelyet semmi körülmények között sem szabad megsemmisíteni. Nem hiszek a népek közötti háborúban; sem a most elmúltban, sem az eljövendőben. Sokan azt hiszik, hogy minden bajra egy orvosság van: a választóurna. Igaz ugyan hogy a szavazás a közvélemény akaratát tükrözi vissza. De ki uralja a közvéleményt? Nem-e egy elenyésző kisebbség, amely a „big business” embereiből, kapitalistákból és imperialistákból áll? Ki uralja a sajtót, amely nap-nap után terjeszti ennek a szűk körnek a hazugságait? Ki uralja az egyetemeket gyáva tanáraikkal? A jelenlegi körülmények között minden választásnak csak egy értelme van, éspedig az, hogy gazdasági

életünk urali tökéletesen kihasználják gazdasági hatalmukat politikai uralmuk biztosítására.”

1939. október 29-ikén (2 hónappal a második világháború kitörése után) az egyetemi tanév megnyitására mondotta Jeruzsálemben: „A demokrácia államokban sincs sajnos minden rendben. Közöttünk is látni még egyik oldalon a jólakottak kőszivűségét és a másik oldalon nyomort, gazdasági és társadalmi rabszolgaságot. Az ugynevezett „white man's burden” elve nálunk is faji dőlyfősséghez vezet. A mi demokráciánk sem mentesek a fekete és sárga faj lenézésétől.”

A zsidóság helyzetét így jellemzi: „A zsidó nép hasonlít ahhoz az előörshöz, aki idején küldi a vészjelt, akkor, amikor a veszély még a távolban látszik.” (Célzás arra, hogy Hitler harca 1933-tól 1939-ig csak a zsidók ellen irányult). Majd így folytatja: „Lehet, hogy ez a zsidóság küldetésének egy része: jelezni a veszélyt idején. Jelezni és szenvedni az elnyomóktól, akik ellen nem egyszer maga is fellázad. De gyakran azok is ellene vannak, akiknek jelzi a veszély közelségét. Az ég őrizzen meg minket a háború eme eredményétől.”

Arra a kérdésre válaszolva, hogy a zsidó egyetemi ifjúság egyen-e aktív részt a harcban (Jeruzsálemben akkor a zsidók jogait tipró angol kormány uralkodott) ezeket a megrázó szavakat mondta: „Mi, a már elmenő nemzedék fiai, akik tanítani és vezetni akartunk, rettetes erkölcsi dilemma előtt állunk. A mi életünkben ez már a második világháború. Vajjon van jogunk hozzá, hogy az ifjúságunkat -harcba küldjük? Nem volt elég bölcsesség, elég erkölcsi bátorság és elég emberszeretet a világon, mely ezt a katasztrófát meg tudta volna akadályozni. Magas ideálokat kaptunk ugyan örökségbe, de kénytelen vagyok bevallani, hogy mint olyan gyakran az emberiség történetében, nincs elég intellektuális és fizikai erőnk a háború kikerülésére. Elnézést kérek azért, hogy én, aki a mult világháborúban a szélsőséges paci-

fistákhoz tartozom, kénytelen vagyok most ezt a háborút támogatni. Most sem mondhatom azt, hogy abszolút igazságos háború létezne, de vannak helyzetek, amelyekből a gonoszág elleni küzdelemben győztesünknél fogva nem látunk más kiutat.”

1941. november 5-ikén, a tanévnyitón tartott beszédéből: „Sikerülni fog ugyan a német barbárokat legyőzni, de ez nem fogja jelenteni a náci által terjesztett szellemi mérge eltűnését. Az új és jobb világ nem fog az égből az ölnökből hullni és nem lesz az „Atlantic Charter” ajándéka. Egy jobb világ csakis közös és általános erőfeszítés eredménye lehet. Minden egyént át kell hatnia a gondolatnak, hogy tőle függ minden... Ez a demokrácia leglényegesebb felismerése.”

Az 1942. november 24-ikén tartott tanévnyitón újra rámutat a demokratikus államok krízisére. „Két háború kimenetelétől - mondotta - függ a világ sorsa. Az egyik a német barbárok elleni háború. A másik az a küzdelem, amelyet a népek a rajtuk uralkodó és magánérdekeket képviselő kisebbség ellen vezetnek. A tartós béke szempontjából a győzelem ezen a belső fronton legalább olyan fontos, mint Hitler leverése. Ha a belső fronton nem fogunk győzni, akkor egy új világháború réme fenyegeti majd az emberiséget.”

Dr. Magnes 1922 óta Jeruzsálemben él. Tudását, alkotó energiáját és idealizmusát két cél szolgálatába állította: Az arab-zsidó megegyezés létrehozásának és a Héber Egyetem felépítésének szentelte életét. E kétféle tevékenységéről más alkalommal fogunk beszámolni az Uj Keletben. Most csak azt akarjuk megjegyezni, hogy a zsidó nemzet nemcsak a Héber Egyetem megalapítását köszönheti dr. Magnesnek, hanem azt is, hogy az egyetem nem lett a reakció fészke (mint a legtöbb német és középeurópai egyetem) hanem erős vára lett a tan- és tanítási szabadságnak és a szigorúan tudományos kutatásnak.

PLAZMA

A magasra felakasztott üvegből lassan csurgott a gumicsővön keresztül az elvértelenedett erekbe. A plazma sok száz-ezer társával együtt gazdát cserélt.

Konzerválva és preparálva érkezett, légmentesen elzárva, tengereken át. Az Óceánok végtelenségei nem is tudták, hogy hátukon ismeretlen emberek életét és sorsát hordozzák. Egykedvű nyugalommal húzódtak vissza, vagy dagadtak neki a szárazföldre. Neptun viharai ostromolták ugyan a vizre merészkedett sájkákat, mint évezredek és évezredek óta mind reménytelenebbül. De arra nem is gondoltak, hogy a vesztésig amit a gyűlölt ellenségnek okozhatnának sokkal nagyobb a hajó utasainak számánál. Titokzatos szállítmányokban, különleges palackokban ugyanis megújuló életet utaznak.

Uj gazdájának tompafényű szeme és az orvos gondos tekintete figyelte a plazma csendes áramlását az új testbe.

— Mi az? — kérdezte önmagától a plazma, miután megszilárdított állapotból ismét elevevén változott. — Hogy kerülök ide, és mi az a furcsa hideg, ami körülvesz. Miért nem érzem azt a meleg piros lüktetést, ami az ismert erek labirintjában előre hajszolt?

Olyan idegennek érezte a palackot és a gumicsövet. Már-már attól félt, hogy újra élettelenül dermed, mint amikor ott, Amerikában, valami ismeretlen erő hirtelen kiszívta, kimozdította eredeti utirányából, hogy aztán mumiává változtassa.

Los Angelesben egy fiatal ember fűrgén szaladt le a lépcsőn és kis kétszemélyes autójába ugorva beletaposott a gázipedálba. Amerikai létere nem volt túlságosan romantikus és ábrándozó természet. Amikor elhatározta, hogy eleget tesz a felhívásnak, és vért küld a harcoló zsidó hadsereg sebesültjei számára, csak józanul megállapította, hogy erre szükség van. Valahogy átérezte, hogy ez a

segítés tulnó az ünepélyes pénzadományozás keretein és amíg egy szegény polgár anyagi hozzájárulása a segélyhez, legfeljebb a pénz átutalásának költségeit fedezi, addig itt az anyagi és vagyoni helyzetétől függetlenül mindenki egyenlő mértékben tud segítséget nyújtani.

Ennek ellenére nem vett fel hősi pózt, csak úgy ült be a kis Fordba, mint amikor egy boxmérkőzésre szokott kikocsikázni. Mosolyogva vetette le a kabátját és úgy nyújtotta a karját az orvosnak. Még könnyedén odavetette véleményét a közeli derby esélyeiről, amikor tāt dőlték a vénájába. Egy kicsit észrevétlenül elszápadt.

Hogy is van csak? — tűnődött magában, ahogy az első villanyrendőr pirosra állított lámpája előtt várakozott. Ha igaz, amit egy fantasztikus író regényében olvasott, hogy az ember minden cepp véreben az egész ember benne van, akkor ő most milliárdnyi alakban konzerváló folyamaton megy át, palackokba kerül, és ott is lesz mindaddig, amíg egy vérvesszősegtől elalélt erci katonának szüksége nem lesz vérértömlesztésre.

— Ostobaság, — hesegetté el magát a gondolatot. De t prengésit nem tudta megszüntetni. Szorongó érzéssel gondolt arra, hogy mi lesz a vérével, amely egy kicsit a lelke is. Sápadt hidegség ülte meg szívét, és úgy érezte, hogy amikor aláírta az eléje tett nyomtatványt, a sírfeliratát látta meg. Pedig a nyomtatványon egészen más dolgok voltak írva. Néhan sor arról, hogy, miután fegyverrel nem harcolhat Izrael államáért, ez uton áldozza vérért a nép szabadságáért. Ez a cédlécska azután fel lesz ragasztva arra a dobozra, melyben vére utazik majd az ázsiai hadszínterek felé.

— Es mi lesz akkor — isszonyodott át rajta a gondolat, két letáncolt fox között — ha a katona a vérségi ellenére is belehal sebébe? — Akkor neki is meg kell halnia minadzokban a vérsétekben, amiket kiszivattyuztak a szívéből. Engedelmet kért a táncosnőjétől és szédelegve kiment a ruhátrába. Sállal a nyakában sétált kint a hívűcs estében és agyában gondolatok kavargtak.

az ország legrégebb
biztosító társasága
Alapítva 1922-ben
Befizetett tőke és tartalékok:
560.327 izraeli font

Főiroda:

TEL-AVIV, HERZL U. 12

Telefon 53-58

Főtűgynökség:

(elemi károk elleni biztosításra)

HAMISHMAR

BIZTOSITÁSI SZOLGALAT

BUTOROK ÉS EGYÉB TÁRGYAK

ÁTKÖLTÖZTETÉSE

Magyarországból, Romániából és minden más európai országból

Pénzt takaríthat meg, ha szállítás megrendelése előtt velünk tanácskozik.

„ROMEX”

MAXIM KOENIG, HAIFA

JAFFA ROAD 51

TELEFON 23-73

A legjobb és leggyorsabb ideszállítás és kezelés.

Hónapok multak már el a vér-adás óta és még mindig felkódlótték előtte a lehetőségek. — Talán valami bünöző típus agyát fogja munkára serkenteni az ismeretlen világból érkezett plazma, és akkor ő becsületes losangelesi élete ellenére részese, büntársa lesz egy betörőnek. — Nem volt egészen műveletlen, de az orvosi tudományban nem volt különösebb jártassága — és egyszerre arra gondolt, hogy hátha a megmentett katonának születendő fiában az ő természetéből is kiütözik valami.

Elmosolyodott és elretolta fején a kalapját. Életében talán először komoly zavarban volt.

— De mi lesz akkor, — és ezt szinte alig merete végiggondolni, — ha egyáltalán nem lesz szükség arra az adagra, amit küldött? Talán már meg is fog halni, de konzervált vére még mindig ott áll majd valamilyen orvosi raktárban, mint a bebalzsamozott fáraók mozdulatlan mumiái a muzeumokban. Hideg borzongás futott végig a hátgerincén. Szinte érezte a palackok hidegét, amint az ő eleven vérért érzéketlenül rabságban tartják.

Egy hirdetőoszlop előtt állott és a plakátok szövegét olvasta. A táncterembe már nem volt kedve visszamenni. Egy jónak ígérkező új film címe ötlött az eszébe. Es ebben a pillanatban mintha ismeretlen szellemkéz legördítette volna a sulyos nyomást a szívére, érthetetlenül, de nagyon jólesően megkönnyebbült. Az utolsó előadásra talán még oda is érhet. Hátrahuzta a kabátja ujját és órájára nézett...

Az orvos az órájára nézett és a pulzust figyelte. Aztán mosolyogva könnyedén megveregette a sebesült arcát, amelynek viaszágra színből két reménykedő szem tekintett rá.

— Minden rendben van, — mondta héberül, — tul vagy a veszélyen.

A palack, amelyből a feloldott plazmát a fekvő sebesült karjába engedték — úresen bámult a két elmosolyodó emberre.

Joséfi Földes.

A hetvenéves Einstein

Irta: Jámbor Ferenc

Valamelyik amerikai magazin Einstein professzor féldalalás képét közli abból az alkalomból, hogy a világhíres tudós épen mostan lett 70 éves és a kép alá ezt az aláírást nyomtatta:

Einstein a végtelen térnek és a végtelen időnek a mágusa

Egy ilyen mondat, egy olyan folyóiratban, amely többmillió példányban jelent meg, mindennél beszédesebben bizonyítja hogy Einstein a relativitás elméletével milyen messzire megelőzte saját korát. Már 44 esztendő pergett le az idő óráján azóta, hogy Einstein először közölte a világgal a relativitás teóriáját, ám ez a felfedezés mind a mai napig enm forradalmasította a mindennapi ember világképét. Holott 44 esztendő alatt nemcsak egyes emberek, de tömegek is sokat tudnak tanulni és gondolkodási multjukat hozzá tudják idomítani az új felfedezésekhez. Ez a mi nemzedékünk saját szemével látta, hogyan kezdtek egyszerre egész országok, a társadalomról, a történelemtől és a gazdasági életéről, marxista módon gondolkodni. Meg azt is például, hogy a freudizmus hogyan vonult be győzedelmesen nemcsak a pszichológiába, hanem a nevelés birodalmába, az irodalomba, sőt a mindennapi nyelvbe is. Hiszen a nyelv nem egyéb, mint egy konvenció, mint egy közös megegyezés arról, hogy az emberek egy bizonyos csoportja, akik ugyanazt a nyelvet beszélik, ugyanazon szó alatt, ugyanazt a fogalmat értik. Egy nemzedék gondolkodásmódjában a forradalom akkor fejeződik be, amikor az új fogalmak és az új szavak, amelyek ezeket a fogalmakat fedik, a mindennapi nyelv közös vagyonává válnak. A marxizmus meg a freudizmus által teremtett új fogalmak meg is kapták a közerthetőségnek ezt a pecsétjét. Nem így a relativitás elmélete. A mindennapi nyelv mind a mai napig nem tud megszabadulni Euklidesz axiómáinak a jármától. Sem a költők, akik a végtelenséget olyan nagyon szeretik, olyan sok ezer esztendő óta és amint látszik némely amerikai riporterek sem.

Mert ha Einstein már „varázsló”, akkor semmiesetre sem a végtelenségnek a „varázslója”. Ellenkezőleg: a véges térnek és a véges időnek a „mágusa”.

Ugyanis ez az egyik legfontosabb konkvenciója a relativitás elméletének. Az, hogy a világegyetem bár határtalan, de véges és az, hogy az idő nem egyéb, mint a véges térnek a negyedik dimenziója és ezáltal az idő maga is véges. Einstein óta tudott dolog, hogy az anyag gravitációs erejénél fogva meghajlítja azt a teret, amely körülveszi. Einstein óta a csillagászok úgy gondolkodnak a világegyetemből, ahogy Kolumbusz és Magellán gondolkodtak a földről: hogy a világegyetem egy óriási görbe tér, de akármilyen óriási, mégsem végtelen. Ha valaki elég hosszú ideig utazna egyenes irányban a világegyetemen keresztül, akkor a fényexpressze visszatérne kiindulási pontjához. „Eleg hosszú ideig”, az a csillagászok számítása szerint meglehetősen sok, hiszen a számítások szerint, a véges világegyetemen a sugara nem kevesebb, mint 84 milliárd fényév. Ráadásul még fizikai lehetetlenség is a fényugárnak a sebességével utazni, mert a relativitás elméletének egy másik formulájából kiderül, hogy a test kiterjedése a sebességgel együtt nő és mire egy test eléri a fény sebességét, vagyis másodpercenként 300 ezer kilométer, a kiterjedése praktikusán végtelen lesz, ami, minthogy végtelen nincsen, azt jelenti, hogy elveszti összes anyagi tulajdonságait és energiává változik át.

Egy előkelő matrona, egy miniszternek a felesége, felkereste egyszer a laboratóriumában a híres Faradayt. Egy darabig elnézte, hogyan mozog ide-oda Faradeynek a mágnesűje, aztán felvonta a szemöldökét és megkérdezte:

— Mire jó ez?

— Mire jó egy újszülött csecsemő? — adta vissza a kérdést Faradey.

Valóban mire jó a relativitás elmélete? Az az elmélet, amely fenekestől felforgatta a klasszikus fizikának és a klasszikus dinamikának a törvényeit. Az az elmélet, amely kimutatta, hogy abszolút mozgás a világegyetemen sehol sem létezik.

Faradey „újszülött” csecsemőjéből, az ó mágnesűjéből, mire megnő, lett a telefon, a táviró, meg a televízió.

Ha valaki ilyen praktikus dolgokat vár a relativitás elméletétől, van az is. Ebből az elméletből derült ki, hogy az anyag és energia nem egyéb, mint ugyanannak a dolognak két különböző megjelenési formája. Ugyanannak az éremnek a két oldala. Nemcsak az anyag változik át energiává, hanem az energia is összesűrűsödhet hetik anyaggá. Az atom nem egyéb, mint összepréselt energia. A csillagrendszerek milliárdjai nem egyéb, mint irtózatossan nagy energiameennyiségek, amelyek itt-ott a világegyetemen anyaggá sűrűsödtek össze. Az Einstein-i dinamika ki is számította, hogy milyen roppant sok energia van összepréselve az atomban. E számítás szerint, ha egyetlen gram anyag tönkremegy, vagyis energiára hull szét, akkor annyi erő szabadul fel, amivel egymillió tonna tömeget 9 ezer méter magasságra lehet emelni. A relativitás teóriájának a gondolatmenete vezetett az atomrobbolás kísérleteihez, hogy az emberiség egy ilyen új, hatalmas energiaforráshoz jusson. Azért, hogy a kísérletek nem békés célokat szolgálnak, hogy elsősorban nem az ipar és a közlekedés számára igyekezzenek ma felszabadítani ezt a titáni erőt, hanem azért, hogy bombába gyömöszöljék, Einstein valóban nem felelős. Ha az ő teóriájának a konkvenciáit a békés célok érdekében vonnák le, akkor ha a világegyetem véges is, az erről szóló elméletnek a gyakorlati haszna szinte végtelen lehet.

De nem is ez a fődolog. A fődolog az, hogy a relativitás elmélete egy új világgal ajándékozta meg az emberiséget. Világképpel és nem világnézettel. Mert ez két különböző dolog.

Semmiféle természetfilozófiának sincsen létjogosultsága. Mégkevésbé valamilyenfajta kozmikus filozófiának. Mert természet és társadalom két különböző dolog és kozmosz, meg társadalom mégkevésbé fedik egymást. A társadalomnak mások a törvényei, mint a természetnek. A természetben igaz lehet az, amit a darvinizmus tanít, a létért való küzdelem, ami a fajtak tökéletesedéséhez vezet, de a társadalomban semmiképpen sem. Ha az állatvilágban harc dül a létért, az az elefánt, vagy az az oroszlán marad életben, amely fiatalabb, erősebb, mint a másik, amelynek jobb az agyára, vagy a foga és így a fajta erősödhetik azzal, hogy a gyenge elpusztul és az erős marad életben és az szaporodik tovább. Am, ha emberek viselnek háborút? Akkor is ez történik? Ellenkezőleg. Az emberek csinálta háboruban éppen a fiatal, meg az erős pusztul el. Mert az öreg, a beteg, a degenerált, az nem megy a háborúba, ott-hon marad és éppen ő szaporodik tovább. Hiszen a természetben nincs sorozási törvény, a társadalomban pedig van. A társadalom sokszor 180 fokkal el tudja fordítani a természetnek a törvényeit, csak a fasiszták és a náci akarták a társadalmat egy nevezőre hozni a természettel. Nekik kellett olyan társadalom, amelyben a darwini törvények uralkodnak.

Híabavaló dolog a természetben a célt

keresni, holott csak ok rejlik benne. Nem finalizmus, hanem kauzalitás. A természet nem törődik az emberrel. Nem az ember kedvéért találta ki, hogy nőjön egy olyan növény, amely két festéket termel, hogy azzal az ember azután pamutot, vagy gyapjút festsen. Nem az ember kedvéért talált ki a természet egy olyan fát, amely kaucsukot produkáljon, hogy az ember abból autógumit fabrikáljon. A madarat sem azért hozta a természet létre, hogy az ember tőle reptülni tanuljon. Ellenkezőleg. A természet nagyon is jól őrzi a titkait, ám az ember mégis sokat tudott kifacsarni belőle, s ma már jobban is tud reptülni az ember, mint a madár, ráadásul még egészen más módússok szerint. Es indigót, meg kaucsukot, meg kinint meg tud már csinálni a saját laboratóriumában, sokkal olcsóbban és praktikusabban, mint maga a természet. Sokat lehet tanulni a természettől, csak egyet nem: Világnézettől. Mert ez az egy, nincs neki.

Mégkevésbé a Kozmosznak. A világegyetemen, amely három részre oszlik, a mikrokozmoszban, a Plank-féle kvantumteória uralkodik, a makrokozmoszban a relativitás teóriájának a törvényei, vagy a törvénytőlküliségei, a mezokozmoszban pedig még mindig Euklidesznek az axiómái, amely szerint két párhuzamos valóban nem metszi egymást seholsem. Azaz metszi egymást, a véges makrokozmoszban. Mi azonban nem a makrokozmoszban élünk, hanem csak a mezokozmoszban és ha valaki házépítéshez fog Tel-Avivban, nem kell tartson attól, hogy két párhuzamos vonal, amit téglákból húz, valahol nekimegy egymásnak.

Erdekes dolog, hogy amikor a relativitás elméletet népszerűsíteni kezdték, sok ember valamilyen új, normális forradalmat várt az elmélettől. Valamilyen végeles választ az ugynevezett határkérdésekre. Nemcsak az oknak a megoldását, hanem a célnak a felfedezését is. Egyszóval valami új abszolút vallást épen a relativizmustól.

Nagyon gyakran esik szó moralistáknál a kopernikuszi forradatról. Kopernikusz felfedezésének morális forradalmáról. Hogy az ember szerényebb és alázatosabb lett azóta, amióta a szegény lengyel csillagász felfedezte, hogy a föld nem a közepe a világegyetemen, hanem nagyon is alárendelt szerepet tölt be még saját naprendszerében is. Hogy nem a nap forog a föld körül, hanem sajnos a föld a nap körül. Ugy gondolják némely moralisták, hogy ez a felfedezés végét vetette a büszke, egocentrikus világnézetnek, mennyivel inkább kell még szerényebbé tegye az embert a relativitás teóriája, amelyből kiderül, hogy nemcsak a föld, hanem az egész naprendszerünk csak egy kicsi porszem a világegyetem roppant nagyságához képest. Mert ha valaki le akarja rajzolni a világegyetem kicsinyített mását és az egész naprendszer, olyan kicsire rajzolná, mint egy gombostűnek a feje, akkor éppen egy 16 millió kilométer hosszú papírra volna szüksége ahhoz, hogy a világegyetem legutolsó csillaga még ráférjen.

Ha egy ilyen szám létre tud hozni egy morális forradalmat, akkor az nagyon lassan meg végbe, hiszen Mussolini biztosan tudott Kopernikuszról, Galileiről, sőt Einsteinról is. Mégsem lehet azt áll-

INGYEN KAP
egy arany töltőtollat ha a
„CHÉRI”-MOSODÁBAN
tisztított és mosat
Normális áron vállalunk tisztítást, mosást, festést. Húztól-házig díjmentesen szállítunk.
T. A. Jehuda Halévi 75. udv., csomagpóztával szemben.

HA SZEP AKAR LENNI

ברקוביט
BERKOVITS
סלון נאפי
BEAUTY SHOP

PHONE 2594 טלפון 2594
HAIFA חיפה
SHAPIRA 13 שפירא 13

Haián ezt a címet jól megjegyzi!

litani, hogy szerényebb eltt volna Nérónal, aki az akkori világért joggal hihette, hogy a föld a világ közepe, ó császári felsége pedig a földnek a közepe.

A kozmosznak nincsen morálja. A kozmosz nem tesz különbséget jó és rossz között. Az érdekes, társadalmi produktum. Es ha a morál „relatív”, akkor ennek a relativitásnak semmi köze sincs a relativitás teóriájához. Morális törvények azért viszonylagosak, mert a társadalom állandóan változik és más és más társadalmi állapot, más és más társadalmi fel-fogást termel ki.

De Einstein professzornak van erköl-cse és van világnézete. Ennek azonban semmi köze sincsen a felfedezéséhez. Einstein antifasiszta, demokrata, jó zsidó, harcol a cionizmusért, a héber egyetem megvalósításáért, azért mert ő nemcsak nagy tudós, hanem nagy ember is és népeinek hűségese fia. Sokféle módon parodizálták a relativitás elméletét. Egy-fajta a parodizálásnak magától Einsteinától származik.

„A relativitás azt jelenti — mondta egyszer Einstein rezignáltan — hogyha az én teóriám valóban bizonyul, azt fogják rólam mondani, hogy német tudós vagyok, ha meg az elmélet megbukik, akkor zsidó sarlatán leszek.”
Olyan konkvenciákat a relativitás elméletéből, mint Eddington, sir Oswald Lodge, vagy Russel, maga Einstein, aki az elméletet megteremtette, sohasem vont le Einstein megmaradt a mezokozmoszban, ha politikáról, vagy világnézetről beszélt. Sohasem általánosította a társadalmat a világegyetemen. Abból, hogy a makrokozmoszban az ugynevezett természeti törvények nem érvényesek, nem jutott arra a gondolatra, hogy a mi kicsi világunkban sincs ok és okozati összefüggés, hanem a véletlen az, ami uralkodik. Einstein nem spiritiszta, mint Lodge és nem spiritualista, mint Eddington, vagy Russel. Ezeknél az angol tudósknál a véletlentől csak egy lépés van még az istenig, az istentől pedig megint csak egy lépés az imperializmusig.

Einstein most lett 70 éves. A jeruzsálemi héber egyetem disz doktorátussal tisztelte meg Einstein és új doktorával önmagát.

A valódi nemzeti érzésnek éppenugy megvan a természetes szemérme, mint a neki vágnak. A sovíniszta újságírók a nemzeti érzés pornográfusai. Eppen ezért hadd alkalmazzuk a relativitás teóriájának egyik konkvenciáját egyszer mégis csak egy földi dologra és regisztráljuk egyszerűen: az a tény, hogy a három nagy szellem, amely ma az emberiség gondolkodásmódját irányítja — Marx, Freud és Einstein — zsidók, nem egyéb, mint — véletlen. Am, ha hisszük azt, hogy a világegyetemen uralkodó véletlen egyszerűen mégis szabályba préselni engedi magát, akkor az is valószínű, hogy ez a másik véletlen szintén megmagyarázható egy szabályból: a zsidók szerepéből a világban, a XIX. század végén és a huszadik század hajnalán.

HOLLAND — PALESTINE Comp. Ltd.
Tel-Aviv: Petach-Tikva Road 8
Haifa: Herzl Str. 27
Jeruzsálem: Ben Jehuda 27

Vétel: mindennemű ARANY — PLATINA — EZÜST
Eladás: NEMES FEMEKEK fogászati, ékszerészeti, és befektetési célokra

A világ szeme Izraelen!
Mindenütt a világon érdeklődéssel várják a fiatal zsidó államról érkező híreket. Az „UJ KELET” minden száma hűségese tükörképe Izrael eseményeinek.

A legszebb ajándék
amivel külföldön élő rokonait és barátait meglepheti, ha előfizeti részükre az

UJ KELET -et

Az UJ KELET kiadóhivatala felvesz külföldi előfizetéseket
és kívánság szerint rendes postán, vagy repülőpostán, naponta, vagy kétszer egy héten expedálja a lapot

Előfizetési díj
portóval 1 hónapra a világ valamennyi országába:
Egyszerű postával hetenként kétszer 3—3 szám IL. 0.850.
Repülővel hetenként háromszor 2—2 szám IL. 1.400.
Az UJ KELET minden száma pótol egy kimerítő levelet

Forduljon az UJ KELET kiadóhivatalához

KAPUZÁRÁS BERGEN-BELSENEN

IRTA: SCHÖN DEZSO

Barátom írja Bergen-Belsenből, 1949 március 12-én keltezett levelében: „Nem ismernéd meg a légert. Alig lézeng benne néhány ember. A minap indult egy transzport és a hó végén meg az utolsó, amelyben én is benne leszek. A kiürített blokkokat már tatarozzák.

Katonaság keltözik be, egy angol pán-cévezred.”

Hát ezt is megértük. Négy évvel a szabadulás után. Az utolsó D. P. — zsidó elhagyja Belsent, bezárulnak a táborokapuk és megszűnik közvetlen kapcsolatunk Európa eme szegényföldjével.

BERGEN-BELSEN SZÜLETÉSE

1936-ban a német hadvezetés úgy látta, hogy a nép elég erős ahhoz, hogy újabb háborút indítson. Szükség volt tehát egy megfelelő területre, ahol a különböző fegyvernemeket és az újabb harcmódot ki lehet próbálni. Az OKW választása a Lühneburger Heide néven ismert vidékre esett. Ez megfelel körülbelül a magyar Hortobágyának, csak a területe nagyobb. A határozat alapján 42 kőzség lakosságát telepítették át és az óriási területet elzárták a forgalom elől. Truppenübungsplatz Bergen lett a neve. Felépítettek egy kaszárnyavárost, amelyet 1937 nyarán átadtak rendeltetésének.

Ez a kaszárnyaváros sok kényelemmel és nagy luxussal épült. Villák, parkok, tavak hattyuval, teniszpályák, football-pályák, strandfürdők, garázsok, istállók, színházépület, moziépület és mindennek közepében a Rundhaus, mely a német birodalom leppazárabb épületének számít.

Az öreg Teitge, celei házigazdám, akit a bergeni kaszárnyaváros felől faggattam, mesélte a következőket:

— A táborba nem lehetett bejutni. Még a kormány tagjai is csak az OKW külön engedélyével léphetek a tábor területére. Amikor a tábor elkészült, a nagyvezérkar ünnepélyes megnyitót rendezett, melyen maga a Führer is megjelent. A városban csodákat mesélnek, milyen páratlan eleganciával rendezték be a tábor. Kristály, márvány, perzsa, brokát, gobelin, porcellán, festmények, szobrok, művészi tárgyak. A Führer, aki puritán természet volt, megbotránkozott ezen a pazarlason és dühének meg felháborodásának úgy adott kifejezést, hogy az egyik, külön a Rundhaus részére készült porcellán hamutartót az emeletnyi magasságra tükröbe vágta.

Mi, perze, később ismerkedtünk meg a Rundhaus-zal. Amikor ebben a híres teremben Keren Kájemet-bált rendeztünk, a Lichtspielhausban jiddis verseket szavaltak és a Zelt-theaterben Szonja, a KZ-primadonna azt énekelte, hogy

1945 ÁPRILIS 15-ÉN LEHULL A LEPEL

A háború utolsó szakaszában hatolt először a zsidó köztudatba az a szó, hogy Bergen-Belsen. A teljesség kedvéért: úgy irtak és úgy beszéltek róla, hogy Austrauchlager Bergen-Belsen, vagyis bergeni-belseni cseretábor, Bergen-Belsen keresztül jutott semleges svájci területre az a többszáz főnyi zsidó csoport, amelyről akkor is és azóta is olyan sokat vitakoztak.

Belsen mégsem a kaszárnyaváros révén vált hírhedt. 1941-ben — három kilométernyire a kaszárnyavárostól — barak tábor építettek fel és megtartották a főpróbát. 50 ezer orosz hadifoglyot zártak a táborba. Halálraéheztették őket, 4 hónap leforgása alatt elpusztult az 50 ezer ember. Egy háromholdnyi nagyságú területen oszlop jelzi, hogy „ezekben a közös sirokban alussza örök álmát 50 ezer orosz katona, akiket a hitleri Németország meggyilkolt.” Az oszlopon fehér márványszobor, meztelbás orosz nő siratja a fiatal férfias erőt, melyet barbár módon pusztítottak el.

„oj, sze brennt, jiddelech, esz brennt, unser orem stéil nebach brennt...” és a Generaloberst Freiherr von Fritsch dolgozószobájában, ahol a lengyelországi hadjárat tervét dolgozták ki Jaszl útt, az apró bendini zsidó, az új KZ-karrier

A zsidó brigád katonája a haláltábor helyén emelt emlékműnél

és az volt legnagyobb problémája, mi is legyen a heti „psidzsal” (fejadag): — 40 amerikai cigareta és féldoboz Joint-lekvár, avagy negyedkiló Bohnenkaffe és 2 tábla csokoládé...

Közben — Fritsch és Jaszl között — sokminden történt a Rundhausban és a Rundhaus körül, de az egykori pompának a nyomai még világosan felismerhetők voltak.

Két évig állott üresen a baraktábor. Csak azután rendezték be szabályszerű KZ-nek. Az akkori terveknek megfelelően krematóriumot is építettek hozzá és ebben az időben hozták Belsenbe az első zsidó csoportokat.

Magáról Belsenről 1945 április 15-én hullott le a lepel, amikor az angol csapatok heves harcok után elfoglalták a tábor. A harcok nem magában Belsenben folytak, hanem Belsentől északra, néhány kilométernyi távolságban a soltauai szakaszon. Napokon keerszűl dörögtek az ágyuk és sok tízezer kiéhezett ember várta lélegzetvisszafojtva a fejleményeket.

Belsen mellett nagy angol katonai temető van, egy darab föld, ahol angol lófogó leng, amely az angol költő szavai szerint „for ever England”, örökké angol terület marad. A szabadulás után megilletődéssel olvastam a Tim, a John, a Rogger, meg a többi 19, 20 éves angol fiúnak a sírfeliratát, akik azt hal tak meg, hogy Belsen felszabaduljon.

A kép, mely 1945 április 15-ikén a világ elé tárult, döbbenetes volt: 13 ezer temetetlen hulla feküdt szanaszét. A hullák nagyrésze oszlásnak indult és ezért napokon keresztül óriási kotrógépekkel hányták a hullákat a 20—25 méter széles g-dröckbe. A világsajtó napokon keresztül Belsenről írt, a rádió Belsenről közölt híreket. Filmoperatőrök és fényképezők hadát mozgósították. Orvosok és ápolók önkéntesen a világ minden részéről Belsenbe siettek, hogy ment sők azt, ami még menthető. Belsen fogalom lett. A rémségek, a szörnyűségek, a leírhatatlan állapotok színonimája.

Belsen harmadszor is a világ érdek-lődésnek a reflektorfényébe került, amikor a belseni pert kezdték tárgyalni. Ez a per 1945 őszén folyt le Lühneburgban, egy Belsen mellett kisvárosban, egy katonai törvényszék előtt.

A világ már azelőtt is tudta, hogy a németek elpusztítottak 6 millió zsidót. De az aktaszere bizonyítékok hiányoztak.

Heteken keresztül állott a bírók előtt Kramer, vagy ahogy a sajtó titulálta, a „belseni rém” legközelebbi munkatársával, az erdélyi származású dr. Kleinnal és Irma Grese-vel és szárazon, tárgyilagosan beszámoltak a belseni és az auschwitzi üzemekről. A belseni garnitúra ugyanis azelőtt Auschwitzban működött és csak akkor tették át székelyüket Belsenbe, amikor az orosz csapatok Auschwitzhoz közeledtek.

A tárgyalások során elmondták, hogyan érkeztek meg a deportációs vonatok, ki végezte a szelektiót, milyen utasítások és milyen elvek alapján végezték a szelektiót, hová irányították a kiszlektált csoportokat, hogyan vették tetteik le az embereket, milyen létszámú csoportok voltak, hogyan hajtották be a gázkamrába, milyen minőségű gázt használtak.

A BELSENI ZSIDÓSÁG TORTÉNELMI SZEREPE

A háború véget ért, de a belseni probléma nem szűnt meg.

Az angolok igyekeztek felszámolni Belsent. A baraktábor elégették, a krematóriumot lebontották és az egész terület közömbösítették. A tábor összes lakóit átvitték a kaszárnyavárosba, mely egyetlen nagy kórházra alakult át. A belseni zsidók az élelmiszerszállományok arányban kezdek lábraállni és néhány hónappal később felmerült a kérdés: mi lesz ezután?

A 15 ezer belseni zsidó fontos szerepet szert.

1945 nyarán meglátogatt bennünket David Ben-Gurion és annak, amit mondt, ez volt a lényege:

— Elét-halálharcot folytatunk a zsidó államért. Ebben a harcban három tényezőnk van: az első a jisiv, amely semmi áldozattól nem riad vissza, a második az amerikai zsidóság, amelynek hatalma és befolyása van, a harmadik tényező pedig — amely ép olyan fontos, mint az előző kettő — Belsen zsidósága.

Es minél határozottabban, minél tudatosabban közölték a belseni zsidók alijja-szándékukat, annál súlyosabb lett a probléma. Az angolok úgy vélték, hogy Belsen nem lehet alijja által likvidálni, mert ez nem áll összhangban az angol Palesztina-politikával. Ez a politika a Fehér könyvön alapult és kegyelemből havi 1500 certifikátot engedélyezett.

Az angolok megváltoztatták a tábor nevét. Hohne lett a hivatalos név, hogy ne juttassa eszébe a világnak azt, hogy még mindig létezik Belsen. Egyszer-kétszer erőszakot is alkalmaztak, a tábor lakóit különböző táborokba akarták szét szórni. 1946 májusában került először ésszerűtlenre sor az angol hadsereg és a tábor lakói között. De az angolok lassan rájöttek arra, hogy Belsen sokkal komolyabb probléma, Belsen az angol birodalom gettója.

A belseni zsidók hachsara-telepet létesítettek Blankenese-ben, a tenger partján, tengeri halászatot akartak kiképezni. Az angolok felosztatták a hachsara-telepet. Másnap már felállott Churchill a parlamentben és gunyosan kérdezte a felelős minisztertől: „Ugyan kérem, mióta számít az bűnnek és törvényszegésnek, ha valaki elmegy halászni?” Es amikor a katonai hatóságok lezárták a belseni tábor kapuit, hogy ilyképen nehezítsék meg a zsidók helyzetét, ismét felállott az ellenzék vezére a parlamentben és meg kérdezte: „Vajon eltökélt szándéka ö-felsége kormányának, hogy mindenben lemásolja a hitleri metódusokat?”

FISSAN

PUDER és PASZTA

Évtizedek óta az elismert legjobb ápolószer gyermekek részére

Kérdezd meg orvosodat!

...tak és milyen nagy mennyiséget, ki végezte a gázosítást, ki figyelte az eredményt a kémlelőlyukon, hány percig tartott egy-egy művelet, hogyan takarították el a holttesteket, hogyan mosták fel a gázkamrát és milyen időközönként következett egy-egy további csoport.

Vallottak a főszereplők és vallott né hány, a véletlen folytán életbenmaradt áldozat. Heteken keresztül olvasták a történelem legnagyobb halálgárának, az auschwitzi üzemnek a történetét, mely 1944-ben néhány hónap leforgása alatt háromnegyedmillió magyar zsidót tüntetett el a föld színéről.

Voltak azután nagyobb perek is a nürnbergi nemzetközi törvényszéken, itélkeztek tekintélyesebb bűnösök fölött is. Mégis, ami ezután történt, csak ismételése volt a belseni pernek. Az európai zsidóság nagy drámájának első hitelles jegyzőkönyvét a belseni tárgyaláson írták meg.

1946 februárjában az angol-amerikai vizsgálóbizottság látogatott el Belsenbe. A belseni zsidók magatartása és hangulata mély benyomást tett a bizottság tag jaira. Az angol parlament legközelebbi Palesztina-vitáján kifejezésre is jutott ez a hang, amikor Silverman képviselő bejelentette, hogy a „bizottság tagjai meggyőződtek arról, hogy Belsen, az angol gettót csak egy módon lehet likvidálni, ha lakóit beengedik Palesztinába.

AZ ÉLET VISSZAHÓDITJA JOGAI

Belsen nemcsak az alijjáért vívott harcban állta meg a helyét. Az is bebizonyosodott, hogy a belseni zsidókban gazdag erők duzzadnak. Ez a zsidó kibuc csodálatos módon, rövid idő alatt állott talpra.

Az emberek visszakapták életkedvüket. Családok ezrei alakultak. Alig egy évvel Belsen felszabadulása után szombat délutánoként sokszáz kiskocsiban sétáltak a belseni újszülötteket. Műhelyek nyitlak és iskolák, üzletek, jesivák és templomok. Belsenben mikvet építettek. Parókas zsidóasszonyokat is láttak, ezeknek haját azonban nem erőszakkal és SS-parancsra vették le, hanem ök maguk tették azt meg belső meggyőződésből, a hagyományos életforma kedvéért. 1946 közepén végigjárta a világsajtót a hír, hogy „Belsen; újabb világrekord a születések arányszámában.” A sebek kezdtek behegedni, az emberek kezdtek szólni a jövőre vonatkozó terveket.

AZ ANGOL POLITIKA KÉT ARCA

1947 januárjában, amikor az alijja ellen a legelkeseredettebb harc folyt, az angolok elhatározták, hogy Belsent mégis likvidálják. A politikai vonalról nem térhettek ugyan le, mert ez a Fehér könyv politikájának a feladását jelentette volna, a havi 1500-as kvóta alapján próbálták megoldani a belseni kérdést.

Hangzatos nevet is adtak az akciónak: Grand National Operation. A holland határ mentén, Bochoitban átmenő tábor állítottak fel, melynek hivatalosan „Palestine Transit Camp” volt a neve. Ezen a táboron keresztül havonta 3—4 száz belseni zsidó alijjázott.

Ennél az akciónál — miként az angol birodalom politikájában olyan gyakran — az a furcsa helyzet állott elő,

Vigyázzon lábai egészségére!

A helyes lábapolást szakszerű kezeléssel és tanácsadással megtalálja

PEDIKÜR osztályunkon

Rata

hogy míg az egyik oldalon ádáz harcot folytattak az alijja ellen, a másik oldalon a legbecsületesebb barátként mutatkoztak be.

Amikor a jisuv vezetői internálótáborban sínylődték, amikor az angolok nap-nap után ócert rendelték el, kibuccoltak a rombolások, fegyver után kutattak, amikor a halfai kikötő előtt drámába illő jelenetek játszódtak le és erőszakos hurcolták a maapilokat Ciprus szigetére. — Belsenben az angol kormány megbízottja a Szochnut épületébe gyűjtötte az alijjacsoportot és a következőket mondotta:

— Önök most új élet előtt állnak. Kimennek saját országukba, ahol dolgos, szabad életet kezdenek. Az elszennvedett fájdalom után ez a legtermészetesebb rehabilitáció az Önök számára. Most még kevesen mennek, de mi hisszük, hogy rövidesen sokan, nagyon sokan, ezren és tízezren mehetnek. Hiszünk, hogy ez az ország rövidesen az Önök saját országa lesz, a zsidó nép állama. A Military Government (katonai kormányzat) nevében fogadják fölme utjukra a legjobb szerencsekívánatokat.

Igy beszélt Belsenben Major Bool és így beszélt utóda, a skót Major Foiller. A belseni olé a harc kelles közepén tudta, hogy ez a harc tulajdonképpen már eldőlt. Hogy Palesztina tulajdonképpen már zsidó állam, hogy az alijja-korlátozások maholnap ledőlnek és ezrek, tízezrek fognak rövidesen az országba özönlenni.

A belseni olé tudta ezt, mert az angol kormány megbízottja ezt adta neki utraivalóul, mielőtt felült a vonatra, hogy örökre búcsút mondjon Belsennek.

EMLEKEZZÉK A ZSIDÓ NÉP

Belsen alijjájában még egy utolsó akadály merült fel. Ez volt az angol kormány utolsó zsarolási manővere. A zsidó állam kiküldése után a Biztonsági Tanács határozatára való hivatkozással betiltotta a hadköteles korban levő férfiak és nők alijját.

Hónapokig tartott ez a helyzet. Az angolok lassan, lépésről-lépésre retiráltak. Az ereci hadjárat és az új helyzet meggyőzték az angolokat és immel-ámmal bár, de feloldották a zárt.

A jövő héten az utolsó DP zsidó elhagyja Belsent. A tábor kapui bezárulnak és a zsidó nép eleven kontaktusa megszűnik Belsennel.

Négy évvel a szabadulás után.

A zsidó nép — Auschwitz, Majdanek, Treblinka, Dachau és számtalan kisebb halálgár mellett — emlékezni fog a Lüneburger Heide közepén épült táborra, ahol sok tízezer zsidó lehelte ki lelkét és utolsó pillantást vetett a Heide tar mezőre és a krematóriumból felszálló füstoszlopokra.

Jiszkor ám Jisráél...

Emlékezzék a zsidó nép...

Az izraeli arabok ellenzik a menekültek visszatérését

M. Kopeljiuk a Davar hasábjain érdekes cikkben számolt be arról a hangulatról, amely az izraeli arabság körében az arab menekültek visszatérésének kérdésében uralkodik.

Aki az arab városokban és falvakban utazgat — írja Kopeljiuk —, érdekes jelenséget tapasztal: hogy az arabok általában nem nagyon lelkesednek a menekültek visszatérésének gondolatáért. Az általános vélemény közöttük az, hogy inkább tárgyaljanak velük kárpótlásról, semmint visszahozzák őket.

A menekültek visszatérésének lehetősége azt a félelmet kelti az arabokban, hogy előkészítene a talajt zavargások lehetőségeire és bizonytalanságot idézne elő. Az arab kisebbség ezt nem akarja. Elég volt már 30 éven keresztül a zavargásokból — mondják.

Erdekes módon akadnak olyan keresztény arab körök, amelyek rossz néven veszik, hogy a kormány megengedte Hakim halfai püspök visszatérését, akiről köztudomású, hogy a mufti párthive volt.

Vannak azonban menekültek, akiknek visszatérésében biztosak az arabok. Ezek azok a családok, amelyeknek egyes tagjai szétszóródtak a háború következtében. A családok szétszaggatása nagyon fájó pont az arabok szemében és nehezen várják, hogy viszontláthassák egymást.

A KOFFEREN ÜLŐK

— Tátrai riport —

Erec Jisráélben elsokott az ember a vasúti közlekedéstől. Elkopott emlékeket idéz a hálókocsi kitért ajtaja, a megvetett ágyak, és a folyósó hangfőgő szőnyege. Egy-egy állomáson még halljuk a lapárosok harsány kiáltásait, aztán a kerek zakatolása is belesüllyed az álomba. Reggel 7 órakor már talpon vagyunk és a folyósón állva nézzük a szlovákiai tájat. Erősen havazik. Ujjunkkal lekaparjuk az ablakra fagyott zuzmarát, hogy szabadabban lássuk a téli világot.

Falvakon robogunk át. Havastetejű viskók, jegesablaku bakterházak mellett vágat a gyorsvonat. Régi emlékek bugygyannak fel. Kerülnék, kavarognak, mint a hóvihár odakint. Szlovák helység neveket betűzünk a vonat lassítása közben. Idegen a fülnék, ahogy a kalauz beköltözik. De a táj kísérteteket idéz...

Báránbörbe bujtatt munkások felrehozott sapkáiban lapátolják a sineken felgyülemlt havat és arukba vág a hóvihár. Befutunk Poprádra és a zsidóterem felé. Itt már sok magyar szót hallani. Nem idegen a váróterem sem. Nagy-károlyban, Bánffihunyadon hasonlót láttott az ember. Vaskályhában ropog a tűz, a padokon körben utasok ülnek és lábuk előtt tornyozódnak a csomagok. Ez a kép már az egykori monarchia levegőjét árasztja. Egy-két asztalnál teát szolgál fel a kisvárosi legény-ábrázatot viselő pincér és csorba alumíniumkanalat szerviroz hozzá.

Jeges szél csap be a sűrűn nyíló ajtón. Egyre topogunk, mert lábujjunk elzsidbadt a hidegtől. Végre megérkezik a tátrai villamosviciális és bekaszálódunk. Zsufolt fülkében szorongunk, a levegő jég- és testszag. Nagy batyuval a hátunkon két cigányvasszony gyümészöli be magát. Tintafekete hajuk kuszáltan bujjik ki a színes kendő alól. Néhány elegáns siruhás utas finnyásan elhúzódik tőlük.

Szlovákul beszélnek itt is ott is, néha magyar szó vegyül a hangzavarba.

A vicinális elindul a havas poprádi házak között. Tipikus koraregeli kisvárosi kép. Almosak, szürkek és ázóttak a rozoga fakerítések. A kis ablakszemek, ócska csipkefüggönyeikkel eltűnnek a villamos mögött. Vegyeskereskedés, kocsmák, cipészműhely, lassan elmaradnak. Szinte érződik, ahogyan a villamos „Schwungot” vesz és kapaszkodik a tátrai hegyeken felé. Jobbról és balról fenyőfák roskadoznak a vastag hóteher alatt. Mind sűrűbbek a fák. A szem nem lát mást, csak vakító fehérséget és hörterhük alatt görnyedő fenyőerdőt.

Prágai követtségünk egyik tisztviselője utazik velünk. Kibucnyik a Gálliban. Héberül beszélgetünk. Szomszédaink fülkéket hegyezve fixíroznak bennünket. A siruhások éppúgy, mint a falusiak. Az egyik legény megszólal szlovákul, majd kérdő arckifejezésünkre magyarra fordítja a szót:

— Bolgárul beszélnek kéremalásan?

— Nem bolgárul, hanem héberül — válaszoljuk.

Ertelmetlenül néz ránk, gondolkodik, majd kisértetve megszólal, mint, aki rájött a nyitjára:

— Aha, zsargonul.

— Nem zsargonul, hanem héberül, úgy ahogy a Biblia van írva.

— Palesztinyából (így ny-el) való, na hogy érzik ott magukat — kérdezi nem egészen ártatlan arccal.

— Hát ez a szép kis leánka is odavalósi? — mutat a kislányunkra, aki tárt szájjal hallgatja a diskurzust, majd öntudatos hangon megszólal:

— En Izraelből vagyok, Tel-Avivból!

— Starysmokovec! — kiáltja be a kalauz.

Az állomáson siruhás nők és férfiak zsebregdült kézzel topognak a magas hóban. Jobbra-balra modern villák fehérre meszelt falai és piros téglakerítései virítanak. Prűszkölő lovak gözölő pófával csilingelve trappolnak a havas uton, szánkójukban prémekbe burkolt üdülőkkel.

A panzió halljában kellemes meleg fogad és magyar szó mindenfelé. A panzió lakói nyolcvan százalékban szlovákiai zsidók, tíz százalékban pesti zsidók és tíz százalékban keresztény szlovákok és csehek. A szlovákiai zsidók nem békebeli értelemben üdülők. Ugy hívják itt őket a „kofferen ülők”. Bucsuini jöttek. Mind utban vannak. Nagyobbik részük Izraelbe. Azoknak, akik itt vannak, már nincs lakásuk, háztartásukat feladták és várják a „transzport” indulását. Eljötték bucsumi a hótól, a Tátrától, a csilingelő lovaszánoktól és mindattól, amit ez összevéve jelent.

Valóban csak bucsu a számukra, semmiestre sem pihenés. Egész nap a telefonál állnak, izgatottak, hogy a lift elkészült-e már, minden befelé-e, nem maradt-e ki valami, amihez nagyon ragaszkodnak? Telefonálnak a Palesztina-hivatalnak, hogy indul-e a transzport a megállapodott időben? De a transzport indulása egyre kitolódik. Naponta érkeznek a sürgönyök újabb és újabb terminust jelezve.

Az izraeli polgárnak jól fel kell készülnie, hogy a kérdések önzőre válaszolni tudjon. Ipar- és kereskedelmiügyi miniszteriumnak szakképzett sellachja legyen a talpán, aki kimerítő és pontos választ tud adni a feltett kérdésekre.

Mert azt mondanunk sem kell, hogy kevés ugynevezett „országépítő” elemmel találkozunk a kofferen ülők között. Ennek több oka van. Elsősorban nem husz-évesek, másodsorban mind lágerszámot visel a karján, vagy bunkerben töltött évek vannak mögöttük.

Ok tisztában vannak ezzel. Sem magukat, sem mást nem ártatnak ígéretkel, hogy a Negevét készülnék benépesíteni, vagy kibucba szándékoznak menni. A kérdéseik javarésze Haifára, Tel-Avivra és Jeruzsálemre szorítkozik.

Van azonban bennük mégis valami, ami szoroson kapcsolódik a csodák láncolatába, amely a zsidó állam megszületését és létét kíséri: szonjazva vágnak országunk után. Ott is polgári életre készülnek, lehetőleg a polgári élet minden előnyös feltételével. De felejténi akarnak. Felejténi, az elpusztult hozzátartozókat, a léger infernális emlékeit. Lelkibetegek és Izraelből várnak enyhülést a sebekre.

Követtségünk tisztviselője (szabre), idegenül nézi őket. Az ereci bennszülöttben, aki nem ismerte a galutot, aki idegenül áll a galuti étellel és a légermardékkal szemben, ez a típus nem kelt rokonszenvet. Pedig nem lehet azt mondani, hogy nem akarnak mások lenni. Nem tudnak mások lenni. Tudatukban motoszkál még a bevett légerelv: e percben még élek, de a következő percben már „kisztelekhatnak” — ahogyan ezt légerszaknyelven magyarázzák.

Este a panzió szalonjában ülünk. A társalgás kivétel nélkül csak két tárgy körül mozog: lázasan érdeklődnek az iz-

raeli életlehetőségek felől — és léger-emlékeket mesélnek.

Minden embernek az élete rémregény. Csak most, köztük, érezzük át, mennyire igaz: minden európai zsidó két lábon járó csoda. Egymást is feszült figyelemmel hallgatják, önmarcangoló keresztkérdésekkel faggatják a mesélőt. Szlovákiában kétféle léger-járt típus van. Az egyik, akit Tiso Szlovákiájából deportáltak már 1941-ben és a másik a Horthy Magyarországhoz csatolt felvidéki zsidó, akit a magyarok deportáltak 1944-ben. A két típus szinte ellenségesen néz egymásra s nem titkolják a magyarázatot.

Egy házaspár ül a sarokban, akiket 1941-ben deportáltak. Az egyik fiatalasszony (a másik táborhoz tartozó) félrehív és a fülembé sugja:

— Ezek három évig voltak légerben — suttozja és gyanakvóan pislog feléjük.

Kérdően nézek rá. A válasz nem késik:

— Aki három évig kibirta a léger, annak sok lehet a füle mögött. Mi csak tudjuk, akik alig egy évig voltunk és csoda, hogy egyáltalán megusztuk. Három évig nem lehetett kibírni a léger — mondja fojtott dühvel — aki mégis kibirta, az csak a mások bőrén szabadulhatott.

— Tudnak valami konkrét esetet róluk? — kérdezem megdöbbenve.

— Semmi különösebbet — feleli — csak annyit, hogy három évig kibirták...

— Hát csak nein lehet gyanus valakinek a pusztá élete, azért, mert három évig kibirta?...

Alapos munkát végeztek a gyilkosok.

Danzig Eliseva.

A legtermészetesebb tartóshullámost
csináltassa
a magyar hölgy fodrásoknál
Winkler M. és Glück M. Jeruzsálem,
Tél. 29-68. Lunsz str. Sansur bldg.
(Szemben a Keser-taxiállomással)

Butor olcsón, jó minőségű, saját készítésű, izléses kivitelben
R. FARKAS Tel-Aviv, Seinkin 43.

Női kabátok és kosztümök
elsőrendű kivitelben készülnek a legújabb divat szerint
ZISOVICS NÁNDOR
női szabóságában, Tel-Aviv. Lessing u. 14. Gordon mellett. 4-es autóbúszjáratt

Az UNGÁR - féle NIZZA kávéház és cukrászda
kellemes terme
Haifán
a magyar közönség találkozó helye
Herzl és Próféta utca sarok

HÖLGYEIM!
Többévi cseh-szlovákiai gyakorlat után megnyitottam
fodrász és kozmetikai szalonomat
Schwimmer Piroksa és Lili
„SZALON PIROLI”
Tel-Aviv, Yahael-u. 2.
(Adam Hakohen-u. sarok)

1. számú tanács

NESS teljesen ártalmatlan a bőrnek! Ezért használjon munka után kéztisztításra NESS-t.

NESS fáradtság nélkül eltávolít minden piszkot, kormot, zsírt és kellemetlen szagot a kezéről. Né íves kézre elegendő néhány csepp.

Vágja ki ezt a hirdetést és kísérje figyelemmel Háziasszonytanácsadónk hirdeteményeit!

IZHAR
házi asszonyok tanácsadója

Elkezdtek a magyar áruk behozatalára jogosító engedélyek kiadását

Liebermann Albert magyar kereskedelmi attasé a Magyarország és Izrael között létesült kereskedelmi egyezmény jelentőségéről

Gazdasági körökben nagy elégtétellel vették tudomásul, hogy az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium jóváhagyta az importengedélyek jórésztét, amelyeket az Izrael és Magyarország között kötött kereskedelmi szerződés értelmében az ország különböző import-köréi kértek. Az engedélyek alapján az első akkreditívumokat is megnyitották és így voltaképpen már megkezdődtek a tényleges kereskedelmi kapcsolatok a két ország között. Ez alkalomból felkerestük Liebermann Albertet, a magyar kormány kereskedelmi attaséját, akinek négyheti tel-avivi tartózkodása alatt sikerült gyors üzembe hozni az állami bürokrácia gépezetét és ilyen rövid idő alatt keresztülvinni, hogy a kereskedelmi szerződés ne maradjon csak diplomáciai okmány, hanem létkető tartalommal teljék meg.

A tel-avivi magyar konzulátus ügye

Liebermann Albert aránylag fiatal ember, mint ahogyan a keleteurópai népi demokráciák általában fiatal és dinamikus erők segítségével irányítják belföldi és külföldi politikájukat. A kereskedelmi kiküldött diplomatikusan és szerényen tiltakozik az ellen, hogy az újságíró bemutassa az olvasóközönségnek; nem kíván életrajzi adatokat nyilvánosságra hozni és eddigi közéleti tevékenységét sem akarja ismertetni. Beszélgetésünkben egy dolgot tudtunk meg: hogy megbízatásán felül Liebermann Albert jó zsidó és az ország belső problémáit iránt rendkívül meleg érdeklődést tanúsít.

Ugy tudjuk, hogy Liebermann megbízást kapott a magyar konzulátus megszervezésére Tel-Avivban és, hogy ez irányú tárgyalásai azért ütköznek nehézségekbe, mert egyelőre nem tudott konzulátusi célokra megfelelő helyiséget találni. Kérdésünkre azonban a kereskedelmi kiküldött vonakodott megerősíteni, vagy megcáfolni ezt az értesítésünket.

A kereskedelmi egyezményre vonatkozólag Liebermann a következőket mondotta munkatársunknak:

A kereskedelmi szerződést magyar részről elejétől fogva a legnagyobb jóindulattal kezelték. A szerződés azon alapult, hogy a magyar népi demokrácia kormánya segítségére akart sietni a szabadságért és függetlenségért küzdő fiatal zsidó államnak. A demokratikus államnak abból a felfogásából fakadt ez a segítségnyújtás, hogy az ilyen segítség gyakorlati és politikai szempontból minden másnál jelentősebb. Ezeket az intenciókat Izrael kormánya is felismerte és jöhet, más államokkal is tárgyalt, éppen Magyarországgal kötötte meg legelőször kereskedelmi szerződését. De ez mutatja egyben a magyar népi demokrácia kormányának rugalmasságát is. A magyar kormány készségesen vállalta a kereskedelmi szerződés aláírását és teljesítését, amey Izrael talpraállására és fejlesztésére annyira szükséges.

Milyen árukat szállít Magyarország?

Tudtuk jól, — folytatta nyilatkozatát Liebermann Albert, — hogy Izrael olyan állam, amely főként importra szorul. Annak az általános külkereskedelmi munkatervnek a keretében, amelyet az izraeli kormány dolgozott ki ahhoz, hogy a fiatal államot bekapcsolja a világgazdaság vérkeringésébe, Magyarország minden lehetőséget biztosított Izraelnek, hogy magyarországi áruszállítását megszerezze. A már jelentős magyar ipar termékeit, valamint a mezőgazdasági

termékein kívül kész élelmiszereket is jelentős tételekben szállítottunk. Magyarországról az alábbi cikkeket fogjuk szállítani a kereskedelmi megállapodás keretében: szarvasmarhát, huskonzervet, buzát és egyéb mezőgazdasági termékeket, mint rozs, kukorica, borsó, bab, burgonya cukor és a többi. Az ipari termékek közül a nagy nemzetközi elismerésnek örvendő magyar motoripar termékeit, rádiót, telefonkészüléket, csempét, textilipari termékeket, szerelési csöveket, kerékpárt és motorkerékpárt, varrógépet és más fontos ipari cikkeket. A szerződés értelmében Izrael főleg vegyszereket, ezek között szintetikus gyantát, éterikus olajakat, festékeket, nyers gyapjút és gyapjufonalat, textilárut, műfogát és nagy

tételben citrustermékeket szállít Magyarországnak.

— Korai lenne mérlegelni még, hogy milyen mértékben aránylik az izraeli export a magyar importhoz, hiszen végül eredményben az első szerződés tapogatózó kísérlet csupán. De már is remélem, hogy a szerződés keretében a valóság túlhaladja és hogy speciálisan magyar ipari cikkek elhelyezésével a megkötött szerződés terjedelmében lényegesen felemlenhetjük.

— Meg kell állapítanom, — mondotta a magyar kereskedelmi megbízott, — hogy a kereskedelmi minisztérium vezetői és a többi illetékes hatóságok, akik a benyújtott engedélyek ügyével foglalkoztak, elejétől kezdve a legjobb készségről biztosítottak, egyrészt abban a vonatkozásban, hogy a kereskedelmi szerződés teljes mértékben ki is használjuk, másrészt pedig, hogy a benyújtott kéréseket a leggyorsabban fogják elintézni.

— Örömmel jelenthetem ki, hogy ezek az ígéretek az elmúlt hetekben már látható eredményekre vezettek és ennek alapján bizakodóan tekinthetünk a jövő elé, — fejezte be nyilatkozatát Liebermann Albert.

Izrael csatlakozott a nemzetközi búzaegyezményhez

Washington, (STA). A zsidó állam képviselői, dr. Ludvig Samuel és Arthur Leworant tegnap írták alá héber nyelven Izraelnek a nemzetközi búzaügyi szervezethez való csatlakozását. Ez az első nemzetközi egyezmény, amelyhez a zsidó állam hivatalosan csatlakozott. Mint ismeretes, a több, mint 40 állam képviselőinek részvételével megtartott búzaügyi világkonferencián az arab delegátusok minden tiltakozása ellenére delegáló jogu és rangu félnek ismerték el a zsidó államot.

A konferencia a világ búzaafőleségének az import-államok között való szétosztásáról tárgyalt. Az erre vonatkozó egyezmény értelmében, amelyet a zsidó állam megbízottai is aláírtak, Izrael 100 ezer tonna búzát fog kapni a szétosztásra kerülő 12 millió 326 ezer tonnából. — Ugyanakkor Libanon részére 650 ezer tonna kvótát állapítottak meg. A búza maximális árát a nemzetközi bizottság bushelenként egy dollár 80 centben állapította meg.

FIGYELEM!

Haifán, ha óráját jól és olcsón akarja javíttatni, vagy újat akar venni, forduljon bizalommal

NUSZBAUM és ROSENZWEIGHOZ
Haifa, Rechov Stanton 22, ugyanitt legmagasabb árban vásárolunk aranyat és mindenemű ékszert.

Amerika elsőrendű érdeket lát Irán, Törökország és Görögország függetlenségének megőrzésében

Acheson külügyminiszter szerint az Atlanti-paktumot április 4-ikén aláírják

Washington (—): Dean Acheson amerikai külügyminiszter közölte az újságírókkal, hogy a legnagyobb valószínűség szerint az Atlanti-paktumot április 4-én, hétfőn írják alá. A külügyminiszter egyúttal a leghatározottabban megcáfolta az orosz hírszolgálatnak azt az állítását, hogy az amerikai kormány javaslatot tett az iráni repülőterek katonai bázisa használatára a Szovjetunióval szembeni támadó célok érdekében. A továbbiakban Acheson azt mondotta, hogy noha Görögország, Törökország és Irán nincs benne az Atlanti szövetségben, az Egyesült Államok kormánya elsőrendű érdeket lát abban, hogy ezek az országok meg

őrizzék a szuverenitásukat és függetlenségüket olyan időben, amikor a Szovjetunió erős nyomást gyakorol Iránra.

A külügyminiszter nem titkolta elégtelenségét a helyettes külügyminiszterek konferenciájával kapcsolatban, amely az Ausztriával kötendő békeszerződésről tárgyalt Londonban. Acheson nyomatékosan kiemelte, hogy eddig ezek a tárgyalások jelentéktelen előrehaladást mutatnak.

London (—): Mayhew angol helyettes külügyminiszter az angol alsóház szerdai ülésén tett kijelentése szerint még nem történt semmi lépés a Csendes óceáni paktum aláírásával kapcsolatos tárgyalások megkezdésére.

Uj rendszerű szelvényfüzeteket vezetnek be az élelmiszerkártyák helyébe

További cikkekre terjesztik ki az adag-rendszert

A kormány által több ízben bejelentett takarékosági életmód bevezetéséért, úgy hírlik, a jövő hónap elején új rendszerű jegyfüzeteket akar felállítani az újonnan felállított közellátási minisztérium. Ezek az új jegyfüzetek elsősorban a jelenleg forgalomban levő élelmiszerkártyákat fogják helyettesíteni, de a szándék egyúttal az, hogy a hatósági szabályozást egész sor más közszükségleti cikkre is kiterjesszék. Valószínű, hogy a beszerzési és adagolási korlátozásokat nem egyszerre, hanem fokozatosan fogják bevezetni. Az irányelv mindenesetre az, hogy bizonyos élelmiszereket és árukat ne lehessen korlátlanul vásárolni és fogyasztani, hanem felülről megszabott adagolás szerint. Az új jegyfüzetek kibocsátása lesz tehát az első gyakorlati lépés a régió hirdett takarékosági életmód felé, amelyre az országának gazdasági, valutáris, katonai és szociális szempontokból egyaránt szüksége van.

Hír szerint az ország lakosságát rövidesen újra összeírják, illetve felszólítják, hogy iratkozzák fel a kereskedőknél, akik től élelmiszert, vagy más közszükségleti cikkeket szokott vásárolni. Az összeírás alapján fogják az új szelvényfüzeteket kibocsátani, amelyeket állítólag a külföldön smert pontrendszer szerint állítanak majd össze.

Truman barátja és régi üzlettársa tíz napig marad Izraelben

„Nem vagyok itt semmiféle küldetésben” — jelentette ki Eddy Jacobson a luddi repülőtéren

Eddy Jacobson, Truman elnök egykori üzlettársa és személyes barátja felesége társaságában tegnap Izraelbe érkezett. A luddi repülőtéren a külügyminisztérium képviselője fogadta a Jacobson házaspárt. Jelen volt James MacDonald amerikai nagykövet megbízottja is, aki közölte, hogy a nagykövet szívesen látja a vendégeket tel-benjamin villájában.

Eddy Jacobson az Air Transport nevű francia társaság gépén tette meg az utat. A rossz időjárás miatt az ut 48 órát vett igénybe. Jacobson fáradtnak látszott. Amikor kiszállt a gépből azt mondta a várakozó újságíróknak: „Kizárólag a Jacobson-családot képviselem. Nem vagyok itt küldetésben, sem párt megbízásból, sem barátom, Mr. Truman megbízásából. Nem jöttem meghatározott személyhez. Céлом, látni Izrael államát.” A továbbiakban azt is elmondta, hogy nem hozott

magával sem levelet, sem üdvözetet Trumantól, sem az államelnöknek, sem a kormány tagjainak.

Jacobsonné könnyebb sérülést szenvedett a lábán, mielőtt a brindisi repülőtéren beszállt a gépbe. Valószínűleg orvosi segílyre lesz szüksége. Jacobsonné elmondta, mennyire örvend izraeli látogatásának. „Ez az első külföldi utam. Sosem hagytam el eddig az Egyesült Államok területét. Visszafelé valószínűleg kiszállunk Svájcban.”

A Jacobson házaspár tíz napot akar az országban tölteni. Jacobson kihangsúlyozta, hogy nem érdeklődik üzleti ügyek és csak különböző látogatásokat fog tenni. Jacobsonék Weizmann elnöktől is kaptak meghívást. Az első éjszakát a házaspár az amerikai nagykövetség házában töltötte.

Ne felejtse el

ha Haifára érkezik felkeresni

CAFE MAHIR - t

hol magyaros ételkülönlegességek várják a magyarajku vndégeket Shapiro 13.

— Az importőrök a valutarendelekek enyhítését kérik. Tegnap hajnalban ért véget az importőrök közgyűlése, amely igen viharos lefolyású volt. A közgyűlés a vezetőség megválasztását két hátra elhalasztotta és bizottságot választott a határozatok megfogalmazására. A határozatokban azt követelik az importőrök, a kormánytól, hogy enyhítse a valutaellenőrzési rendeleteket, tegyen intézkedéseket a drágaság ellen és szüntesse meg az egyes cégek monopolisztikus jogait.

— Országos értekezlet tartanak a hazatért hadifoglyok. Hivatalosan közlik: A különböző hadifoglyokból hazatért izraeli katonák és polgárok március 29-ikén országos értekezletet tartanak a miniszterelnök és a vezérkari főnök részvételével. A kongresszuson csakis a hadifoglyok és hozzátartozók vehetnek részt. A belépőjegyeket Tel-Avivban a Scheinkin-uca 45 alatti Vörös Kereszt összekötőirodában, Jeruzsálemben a Ben Jehuda-uca 7 és Haifán a Sderot Hakarmel 31 alatt adják ki vasárnaptól kezdődően délelőtt 9 és 12 között.

Haifai ügyeletes gyógyszertárak

Péntek, 25. Rapoport Herzl 29, Tel: 3596.
Szomb, 26. Zohar Arlosoroff 2, Tel: 3582.
Vas., 27. Herzliah Herzliah 1, Tel: 4014.
Hétfő, 28. Harefua Hechalutz 61, T.: 2277.
Kedd, 29. Armon Hanevun 6, Tel: 4176.
Szreda, 30. Natan Joseph 31, Tel: 2364.
Csüt., 31. Gleusmann Balfour 13.

Uj üzletnyitás!

Ertesítem barátaimat és előző vevőimet, hogy 1949 APRILIS 3-ikán megnyitom üzletemet, mindenfajta

kész és mérték utáni férfi nadrágok és ingek árusítására

D. H. W.

WEINER és ROTH cég alatt.

Tel-Aviv, Ben Jehuda 28.

Továbbra is kérem eddigi bizalmukat.

Julius Weiner

aszéllött Trnava—Prága (Florán)

HIREK

5709 Adar 24, péntek
1949 március 25

Gyertyagyújtás ideje 5.34

5709 Adar 25, szombat
1949 március 26

— **Kaplan átvette a kereskedelmi minisztériumot.** A kormány sajtóirodájára közli: Először Kaplan pénzügyminiszter, akit ideiglenesen az ipar- és kereskedelmi minisztérium élére is kineveztek, tegnap vette át hivatalosan a minisztériumot P. Bernstein volt miniszterrel. Az átadási külsőségek után Kaplan megbeszélést tartott a minisztérium vezetőivel majd ismerkedő látogatást tett egyes ügyosztályokban.

— **Szövetkezeti faluvá alakult át egy kibuc.** A Gordonához tartozó Bét Jehosua kibuc elhatározta, hogy szövetkezeti faluvá alakul át. A kollektívák és a szövetkezeti falvak körében az esemény nagy feltűnést keltett, mert ez az első eset, hogy kibuc szövetkezeti faluvá szerveződik. A falu a Saron északi részén fekszik.

— **A zsidó világtörvényszék küldöttsége dr. Chaim Weizmannal.** A zsidó világtörvényszék Jeruzsálemi vezetősége tisztelegő látogatást tett Rechovotban dr. Chaim Weizmann elnökkel. A küldöttségben dr. Avraham Biapolszky, Jozsef Heftman, dr. Arieh Tartakover és dr. Nurok rabbi vett részt. A küldöttség tolmácsolta a zsidó világtörvényszék üdvözlését elnökké választása alkalmával. A kihallgatáson az elnök a zsidó világtörvényszéknek a zsidó államban kifejtett tevékenységéről beszélt a küldöttség tagjával.

— **Olcsó fagyasztott hal Lengyelországból.** Több importőr, köztük a Hamasbir Hamerkazi is, kísérletképpen fagyasztott halat hozott Lengyelországból. Az első szállomány, mely a napokban érkezett meg, 60 tonna fagyasztott pontyot tartalmaz. Szakértők véleménye szerint a hal elsőrendű minőségű. Az ára is nagyon olcsó: a nagybani ár 130 mil, a fogyasztói ár 160 mil kilónként. A közlekedési hivatal előbb úgy határozott, hogy a fagyasztott halat csak pessach hetében fogják fejadag alapján kiosztani. Tartani kell viszont attól, hogy ez idő alatt a hal minősége leromlik. A közeli napokban ki fog derülni, hogy a Lengyelországból importált fagyasztott halat azonnal áruba fogják-e bocsátani, vagy pedig tartalékolják a pessachi ünnepekre.

— **Szabadlábba helyezték a Csehszlovákiában letartóztatott cionista vezetőket.** A kormány sajtóirodájára közli: A csehszlovákiai cionista szervezet vezetői közül, akiket mintegy két hónappal ezelőtt törvénybetelező valutakereskedéssel való foglalkozás címén tartóztattak le, négyet tegnap szabadlábba helyeztek. A négy vezető a következő: Rosenthal, a csehszlovákiai cionista szervezet elnöke és az ottani Palesztina-Hivatal vezetője, továbbá Förder, a szlovákiai zsidó hitközségek központi tanácsának elnöke, Révész, a szlovákiai Joint vezetője és dr. Gordon, a csehszlovákiai Palesztina-bizottság elnöke.

— **A Poale-Mizrachi „KIDUM” (Haladás) köré felszólítja a magyar nyelvtudományról származó katonákat és új olékat,** hogy saját érdekében közzöljék címűket a „KIDUM” irodájával. Tel-Aviv, Achad-Haam 67.

— **Aranykarkötőket csempészték Olaszországból.** A tel-avivi rendőrség az egyik ékszerkereskedőnél megtartott házkutatás során több ezer forint értékű aranykarkötőt foglalt le. A karkötőket légi uton csempészték Olaszországból Izraelbe. A kereskedőt letartóztatták és bíróság elé állították. Megállapítást nyert, hogy az ékszereket a luddi repülőtérén keresztül csempészték be az országba anélkül, hogy a vámhatóságok megsejtenék volna.

— **Amerikában tartják meg az 1956-os olimpiást.** Washingtonból jelentik: Amerikának a Nemzetközi Olimpiai Bizottsághoz intézett kérése, hogy az 1956. évi olimpiást az Egyesült Államokban tartásuk meg, szerdán hivatalos jelleget kapott. Truman elnök aláírta a kongresszus határozatát, amely arra hívja fel a Nemzetközi Olimpiai Bizottságot, hogy az 1956-os olimpiai játékokat Detroitban rendezze meg.

— **Sidney Stanleyt meglepte beutazási kérésének újabb elutasítása.** Londonból jelenti a zsidó távirati iroda: Sidney Stanley, amikor tudomására jutott, hogy újra elutasították a zsidó államba való beutazásának engedélyezése iránti kérését, a következőket mondotta: „Nehezem re esik elhinni, hogy kérsémet valóban elutasították. Nem értem, hogyan lehetett engem visszautasítani, amikor csak tegnapköztéltem velem, hogy ezáltal meg fogják engedni az Izraelbe való alijázásomat.”

— **Magyarországról érkezett küldöttek előadása Haifán.** A haifai Hitachdut Oléj Hungaria március 28-án, hétfőn este fél 8 órakor előadást rendez a Pevner-teremben. Az előadáson Noszin Moshe mérnök és dr. Klein Imre orvos, akik hivatalos küldetésükből most érkeztek vissza Magyarországról, beszámolnak az ottani zsidóság mai helyzetéről.

Adás - Vétel

„NESER” Adler Testvérek vaságygyára ismét a privátközönség rendelkezésére áll. T. A. Nachlat Benjamin 122.

FRIGIDAIRE-t, újat és használtat megvételre keresek. Ajánlatokat „8972” jelűvel „Refta” Advertising, Tel-Aviv, POB. 1236 címre.

KÖNYVEKET a legjobb áron vásárol Lehman antikvárius, Tel-Aviv, Allenby Road 74.

BUTORT legelőnyösebben vehet, cserélhet, eladhat Grünfeld Testvérek-nél, Tel-Aviv, Jochanan Haszandlar 18. (Schenkin-saroknál.) Ugyanott butorok átpoliturázását is vállaljuk.

VESZEK IRÓGÉPET VARRÓGÉPET ISAY HAIFA Hechaluc utca 23. sz. (az udvarban)

VARRÓGÉP-MERKAZ (központ) vétel eladás, javítás, kimondott szaküzlet. Tel-Aviv Bet-Lechem. 8. Becalel Suk-nál.

ÓRA-alkatrészek' szerszámok, órák és aranyművesek részére nagyban. Chaoul, Haifa, Herzl 47. Alapítva 1929.

ELEKTROMOS HŰTŐGÉP, MOSÓGÉP ELEKTROMOS TŰZHÉLY megvételre kerestetik. Ajánlatokat „8964” jelűvel „REFTA” Advertising, Tel-Aviv POB 1236

VASÁGYAKAT vásároljon „ETAN” Giladi & Fried cégél T. A. HAGDUD HAIVRI 6. Tel. 61537. Javításokat vállalunk.

VESZÜNK mindenféle gépet, szerszámot és villamos készüléket. Házhoz megyünk. Machinery-Bourse, Herzl ut 98. Telefon: 35-52.

JEGSZEKRENYEK minden nagyságban gyári áron. J. Waysberg & A. Marder, Hakor-Tov, Tel-Aviv, Petach-Tikva Rd. 10. sz.

FIGYELM! ÁGYTOLLAT, ÁGYNEMŰT vesz, elad, tisztít E. Klein, Haifa, Haneevim 10. Armon-mozi mellett.

FONTOS UJ BEVÁNDORLÓKNAK Veszek jó áron mindenf. gyáripari és ipari szerszámot, műszereket és gépet.

BASS FIN UTCA 1 sz., az autóbusszpályaudvarnál

VESZEK gépeket és technika cikkeket. „Techno-Lloyd”, Tel-Aviv, Jaffa Rd. 20.

VATTAPLAN, PEHELYAPLAN, ágytoll, pihe, kész párnák garantált piheből, nagy választék. Uj bevándorlók-nak árkedvezmény, Goldlist, Allenby 81-83 udvarban.

UJ BEVÁNDORLOKTÓL legelőnyösebben vásárol butort, ezüstöt, kristályt, fémhőmérőt, varrógépet Tauber, Haifa, Hechalutz u. 15. udvarban.

VILLANYSZERELÉSEK, rádió, patefon vétel, eladás, javítás. Cypres, Haifa, Arlosoroff 4.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés díja szavanként 25 mill, a legkisebb hirdetés 10 szó, 250 mill. Családi értesítés szavanként 50 mill.

JÓ PENZERT értékesítheti használt gramofonlemezeit. Vogel, T. A. Senkin 19. Vétel, csere, eladás.

FIGYELEM! UJ BEVÁNDORLÓK!

A legmagasabb árat fizetjük mindennemű

GÉPEKÉRT

„RONA” Tel-Aviv, Achad Haam-u 26 (udvarban)

UJ BEVÁNDORLÓK! Veszek és eladok technikai gépeket, különösen fémgyártók gépeket. A legmagasabb árat fizetem. Alkalmi eladás: fémágyú, Merkaz Mechonot, Tel-Aviv, Herzl u. 85.

TOLTOTOLLAK vétel és eladása. Javitóműhely. Hirsch és Landes, T. A. Allenby 83. udvar.

OLCSÓN VÁSÁROLHAT BOROSNÁL: pongyolát, házi ruhát, női-, férfi- és gyermek-fehérműveket, pijamát, Nylon harisnyát „SHAAR HAZOL” Bét Lechem 8. (Becalel suck.)

Beszerezési források

„TYRZIAH” az ország legnagyobb bútorgyárának kizárólagos eladási helye, eredeti gyári árak mellett, Furniture Centre Dunkel és Schwartz, T. A. Becalel Jaffe u. 5. (Achad Haam 39. sarok).

AKARJA LAKÁSÁT szépen és jól kifestetni? Hívja Grünberg Alexander festő és mázó. Csövek és tető szigetelését is vállalom. Cim: Grünfeld Testvérek T. A. Jochanan Haszandlar 18.

CORSET NEUMAN

a legjobb fűzőszalon, a legszebb modellek, finom fehérneműk, mérték után, valódi brüsszeli csipkék

Tel - Aviv, Allenby 17
Telefon 2376

PAPLANOKAT mindenféle anyagból megbízhatóan készít, pelyhet, tollat tisztít Herskovits, T. A. Merkaz Baale Melacha 15. I.

VOGLER JAKOB, órá-ékszerész üzlete, műhelye, Allenby 45-47, az udvarb.

FÜRDŐSZOBABERENDEZESI, vízvezetékcsatlakozási és javítási munkálatokat vállal garanciával Gyenes, T. A. Derech Petach-Tikva 29, Nachmani 67.

BRUN és BEROHN, Jeruzsálem, Princess Mary Avenu, Cinema Rex Bldg. üzletét újból megnyitotta. Veszünk és eladunk kristályt, porcellánt, terítőket.

KALMAR A. mechanikai és villamosági munkák. T. A. Mizrahi B. 36.

SERVEN SZENVEDŐK részére áldás a Repona rugónélküli sérvkötő. Készíti Gellért és Társa, T. A. Becalel u. 6. — bejárat Bét-Lechem 1.

Külfontéle

HAIFAN A HERZL KOLCSONKÖNYVTÁRBAN Nordau ucca 21, a legújabb magyar könyveket kaphatja.

„HOGYAN MENEKÜLTÉM MEG?” Leírásokat gyűjtünk arról, hogyan menekültek meg a zsidók a hitleri Európában. A legjobb leírást díjazzuk. Érdeklődők írjanak a kiadóhivatalba „500” jelűre.

ADÓ és ENGEDÉLY ügyében, bármilyen nyelvű beadványával, minden ügyes bajosságot dőlval forduljon bizalommal Artzihoz! T. A. Hakishon 72. Található 1-4-g.

JÁMBOR ELISEVA kölcsonkönyvtárban, Tel-Aviv Allenby 84 (az udvarban) a legfrissebb könyvjutalványok kaphatók. Előnyös fizetési feltételek.

ASZTALOSMŰHELYEMET

megnyitottam

Butor — Üzlet- és kirakat berendezés

Sternier Szimcha, Petach-Tikva Rv. Bar-Kochba 3.

FIGYELEM! Pesti hölgyfodrászat, hajfestés, dauer, vizondolálás. Tova Salon, Haifa, Jaffa-ut 11, emelet (Lakásban)

UJ OLEK FIGYELMEBE! Palesztina legnagyobb könyvtára, szakszerűen szortírozott modern regényeivel áll rendelkezésére. Megérkeztek a téli utjondságok. Használt és új könyvek olcsó kiadású. D A A T magyar könyvtár, Tel-Aviv, Rothschild Blv. 36.

Állás - Foglalkozás

KOTSOVO SZAKMUNKÁS sima géphez elhelyezkedne. Engel, Haifa, Rechov Hanegev 10.

Mindenféle szerelőmunkás

felvétetik állandó munkára.

Jelentkezni:

„SERUT SANITARI”

cégnél, T. A. Herzl utca 16, 19-es szoba

délután 9-12-ig.

FÜZÖKESZITONO, önálló munkaerő kerestetik állandó munkára. Cim: Holon, POB: 24.

KERESÜNK

elsőosztályú esztergályosokat,

revolverpadokhoz,

marókat, — hegesztőket

ELOVITS gépgyár

Jaffa, Dirhalla u. Főposta mögött.

Oktatás

UJ KURZUS kezdődik a Vogel-tanácskölában, T. A. Allenby 116. Magánórák, csoporttanítások.

Levelezés - Házasság

KERESEK HUGOM RESZERE 35 év körüli, lakással és megalapozott existenciával rendelkező fiatalembert, házasság céljából. Leveleket „Intelligens” jelűre a kiadóhivatalba.

Csak egy jó

PSYCHOLOGUS

segítheti az igazi házastársához

Dr. GOLD HUGÓ

TEL-AVIV, FRISHMAN U. 7.

Fogad naponta 10-12, 5-9.

Ezen előjegyzésben

40 EVES új olé hozzá illő leányt, vagy özvegyet, akinek lakása van, feleségül venne. Leveleket „Szakember” jelűre a kiadóba.

LEVELÜK VAN! Közzöljük az érdekeltekkel, hogy az alábbi jelűekkel pótlólag még levelek érkeztek: „Csak egyszer élünk”, „Nem kell pénz a boldogsághoz”, „777”, „Jövő”, „Lakáscsere”, „162”, „500-1000”, „Jaffa”, „20 g. L.”

Pénz - Befektetés

AKTIV FIATALEMBER befektetne 2000 dollárt létező vagy tervezett vállalatba. Ajánlatokat „8605” Gershon Ben, T. A. Allenby 51.

PÉNZ mindenre, aminek értéke van és ami használható **LOMBARDHÁZ T. A. Jehuda Halévy 95.** A csomagposta közelében

NEGYSZÁZ FONTOT kihelyeznék haszonrészesezésre. „Garancia” jelűre kiadóba.

ELŐVIGYAZAT! Mielőtt hitelt nyújtana, részesezne, vagy egyéb kötelezettséget vállalna, érdeklődjön Gershon Ben kereskedelmi tudokozójában. — Tel-Aviv, Allenby 51.

Lakás - Ellátás

SZOBÁT KERESEK Tel-Avivban butorozva, vagy butor nélkül. Cim az Uj Kelet nyomdájában.

Lakások, házak és gyárhelyiségek a város különböző pontjain bérbeadók és eladók.

Olék értéktárgyainak leraktározását, vagy eladását vállalom.

Berendezett mosóda pénzestársat keres Cim:

LANDAU

Tel-Aviv, Málán ucca 3.

(Méa Seárim mellékutca)

HAIFAI MEGBIZOTTAINK: Grünberger Arnold, Shapira u. 13 és a Jashar cég, Sara u. 6. Merkaz Chadás, II. e. Tel. 40-25.

Nyomatott az Uj Kelet nyomdájában Rechov Schlesinger 9.